

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Po bitki.

Prvo branje nagodbenega provizorija je dognano. Po petnajstnem, vso noč trajajočem boju je desnica premagala združeno oponicijo in nagodbeni provizorij odkašala budžetnemu odseku.

Boj je bil ljud. Nemci so se bili zanj dobro pripravili in se z vso srditostjo upirali sklepom vedene. Zgodovina evropskih parlamentov pozna malo tako strastnih, tako srditih bojev kakor je bil ta, a tako surovega, tako ostudenega prostanskega, tako podlega boja ne pozna nobenega. Ta boj se ni vršil v mejah parlamentarne dostojnosti, ta boj je prekoračil vse meje dopustnosti, in vsak avstrijski državljan se mora v dušo sramovati teh živinskcsurovih prizorov, katera so v parlamentu uprizorili sinovi tistega naroda, kateri druge proglaša za „minderwertig“ in si pripajajo pcklic nenemške narode osrečiti s svojo kulturo.

Ta nemška kultura, katera naj drugim narodom „naprej sveti“, se je v tej seji pokazala v vse svoji krasoti. Nemci, nacionalni in krščansko socijalni so se drug drugač obsepali z izrazi kakor „Gebirgstrottel“, „Egender Schäfdebube“, „persönlich ehrlicher Gasenjunge“, „Haderlump“, „Bordellritter“, „Egender infamer Lüttsbub“, „Gauklar“, „Politischer Hanewurst“, „Bestoffener Hanewurst“, „Politische Lump“, „Bestoffener Schweinerl“, „alter Süffel“, „Bestien“, „Ehrloser Schuft“, „Bordellvater“, „Bestoffener Kuppler“ itd. Nemci so si grosili s pestimi in profesor moral-teologije, Scheicher, je svojim rojakom in tovaršem ponujal zaušnico.

Da, to noč smo izpoznavali nemško omiko in nemško kulturo, a če se za tako omiko in kulturo lepo zahvalimo, se temu ne bodo čudili niti Boto kudi ali Hotentoti, saj ga ni mej nami rovtarskega hlapca, kateri bi začal biti tako neizmerno surov, kakor cvet nemškega naroda, tistega naroda, kateri se boji za prvenstvo v državi in kateri to prvenstvo reklamuje zase, ker boje reprezentuje vso omiko in vso kulturo v naši državi.

Ti izbrubi nemške kulture in dokazi blažilnega upliva kraljanstva svedočijo najbolje, da sedanji parlament ni vreden, da bi še živel. Vsa Evropa se roga dogodbam v našem parlamentu in gleda z zaničevanjem na celo državo, katero so

Nemci kompromitovali pred vsem svetom; vse se čudi, da se merodajni krogi še vedno niso odločili, narediti konec temu počenjanju nemških kulturnoscev.

Zgoditi pa se to mora, ker tako kakor sedaj, ne gre naprej. Nemškonacionalno gibanje je postal revolucionarno in očitno v ele izdajsko. Njegov smoter je, razdejati in razgnati monarhijo, naperjeno je naravnost proti obstanku države in proti vladajoči dinastijski in nečuvana je brezvestnost gotovih faktorjev, da to gibanje nekod še ščitijo in podpirajo.

Proti temu gibanju šla je desnica v boj. Dasi ni zadovoljna z vladom in dasi nima nobenih jamstev, da bo ta vlad vodila državno upravo v njenem smislu, žrtvovala se je vendar zanje in zanje izvojevala bitko v noči od 4. na 5. novembra. Nemci so računali, da odstopi vlad, če tudi v drugi seji preprečijo vzprejetje provizorne nagodbe. Desnica je to njih upanje uničila in jih v bitki porazila.

Zmaga ni kdove kako velika. Desnica se more boriti samo z dopustnimi, parlamentarno opravičenimi sredstvi, dočim se poslužuje opozicija brutalnih nastiltev, proti katerim desnica se more nič ukreniti. Vesel tega pa smo prej ko slej mnenja, da se s sedanjim parlamentom ne da izhajati, in da mu kmalu zapoje mrtvaški zvon.

Za bodočnost se nam ni bat. Desnica se je žrtvovala za krono, za državni interes, in take pozdržovalnosti se ne sme pozabiti in se tudi ne pozabi.

Država in uradništvo.

Pod tem naslovom polnili bi lahko nekaj dni predale „Slov. Naroda“, a ker mu je itak tesna za prostor, govorili bomo na kratko. Deset let govorise že o regulaciji uradniških plač. Najvažnejši faktorji — drugod namreč, pri nas ne — gospodska in poslanska zbornica sta že čestokrat izjavili, da je regulacija nujna in potrebna in da se to zgodi lahko brez novih bremen; pet let pa država že vodi uradništvo za nos, raznim deputacijam svečano objavljeni rok za izvršitev že lani sklenjenega zakona je davno potekel, a zakon je še vedno le na papirji, od tega pa uradništvo nima prav nič.

Kaj je tedaj država storila za svoje uradnike? Po dolgem prosjačenju je pred par leti za štiri nižje razrede uvedla subsistenčne doklade. A kako borne! V jednjistem činovnem razredu, kjer je beda največja, dobé uradniki po celih pet forintov na mesec. Toda kar je dala z desno, po tem hlapnila je lani z levo roko ter vzela vsakemu uradniku dobro tretjino itak beraške doklade v podobi triodstotnega pokojninskega prispevka. Kako že navadno, je država za pokritje te borne doklade, — dasi po izjavi finančnega ministra že nekaj let faktični dohodki za štiri deset milijonov presegajo letne troške, — vpeljala nov davek, zvišala je vozne cene na državni železnici, ki ji pa nesejo kar trikrat toliko, kolikor stanejo subsistenčne doklade. Ta pokojninski prispevek bila je prava zaušnica, katere uradništvo ne bo tako kmalo pozabilo, in ako bi se mu bilo poprej povedalo, da bo ob starih plačah še leta in leta ta prispevek plačevati, dvignili bi se bili vsi uradniki kakor en mož ter odločno protestovali zopet tako nasištvo. A obljudi, da se regulacija izvrši že s 1. jan. 1897, so sli na led.

Zdaj pa par kratkih opazk o tistih imenitnih oficijskih tabelah, ki naj svedočijo, kaj vse je država že storila za svoje uradnike. Res je sicer, da je mnogo novih mest zistemizovanih, a to je le neobhodna posledica davčne in justične reforme, brez teh bi ostalo vse pri starem. Tako je tudi res, da se je par let sem še precej uradnikov potisnilo iz nižjega v višji razred. Toda to je le naroč svet; najprej treba izvršiti regulacijo plač, potem šele pričeti s premeščenjem v višje razrede. S takim eksperimentovanjem pa ni zdaj celoti prav nič pomagano. Kako da ne? No, kaj bi rekli velekapitalistu, ki ima par tisoč borno plačanih delavcev, ob katerih trudu in pridnosti si vsako leto polni svoje žepe in ki po dolgem beračenji morebiti par sto delavcem zviša plače vklip za par stotakov, ter se potem ponosno na prsi udari: glejte, kaj sem storil za svoje delavce? Odgovorili bi mu, da s tem činom prav nič ni pomagano, kajti ostalih osemnajststo delavcev strada še nadalje, kakor so stradali doslej.

Kje je pa pokritje za regulacijo? Še pred uvedenjem davčne reforme je imela država, kakor je

LISTEK.

Razstava Vereščaginovih slik na Dunaju.

I.

Včeraj se je otvorila v „Umetniškem domu“ razstava slik slavnega ruskega umetnika Vereščagina.

Vereščagin Dunajčanom ni neznan. Že pri sestovni razstavi leta 1873. so vzbujale nekatere njeve slike občo pozornost. — Leta 1881. je izložil tu več slik iz rusko turške vojne; in sicer si je odbral v predmet gorje in nesreč, katero vojna povzroča; uprizoril je vojno z vsemi vjenimi grozami tako drastično in realistično, kakor še nikdo pred njim. Leta 1885. je vnovič razstavil več slik in vzbudil zlasti z dvema občo senzacijo. „Sveta dužina“ in „Kristovo vstajenje“ sta takrat porodili mnogega hrupa in vrišča. Prvo nam je predstavil kot zamazano in razigrano židovsko rodbino z mnogimi otroci; drugo kot fantastičen boleznenki pojavi. Dunajski zednik se je takrat — brez uspeha, — trudil, da bi se prepovedala in zatvrlila razstava teh slik, ki sta žahli verski čut. Vnula se je živahna polemika v listih raznih struj, je li umetnik opra-

vičen v uprizarjanje takih, proti vsaki tradiciji se pregrevajočih slik; je li v istici zagrešil vse, kar se mu očita, ali ne. — Tudi v slovenskih listih se je mnogo pisalo in razpravljalo o tem; v „Slovanu“ je poročal o slikah g. Danilo Majaron, v „Slovencu“ se je pisalo proti slikarju in deloma tudi proti poročevalcu „Slovana“, in dasi je, vsaj za nas, bila tedaj vsa stvar le bolj skademiške vrednosti, bila je vendar zanimiva in važna v pogledu na razsojanje umetniškega življenja. In sedaj je vnovič razstava Vereščaginovih del na Dunaju. Umetnikovo ime samo že zadostno vabi k obisku, še bolj, da je razstavil ciklus slik iz Napoleonove vojne proti Rusiji leta 1812; — katere so v Parizu in v Berlinu vzbujale občo pozornost in kaže največje priznanje. Teh slik je v vsem 14. Poleg njih pa je izloženih še mnogo drugih del tega slavnjenega ruskega umetnika; pokrajine, naše, stavbe iz njegove domačije, obrazi iz življenja v Rusiji, — ki nas zanimajo i po svoji snovi i po svoji izvedbi. Vsa razstava šteje kakih 150 slik ter nam tako podaja obilo prilike v izpoznavanje umetnika. Znaten je, ker kaže Dunajčancem dela slovenskega genija, a tudi ker jih oznanja s slovenskimi snovmi. —

Zanimivo bo torej izvestno tudi Slovencem, ako jim podrobnejše opisem dela tega slavnega sina velikega bratstva naroda; ako jih skušam vsaj nekoliko oznaniti z njegovimi slikami. Morda doneš „Dom in Svet“ posnetke nekaterih njegovih slik ter s tem nadomesti, česar moja beseda ne bi mogla dovoljno označiti. Veselje navdaje pač vsakega Slovana, da baš te dni na Dunaju Slovan s svojimi umetniškimi proizvodi vzbuja občudovanje in zanimanje tudi nasprotnikov slovanskega rodu. Za slovaško zmago v glasbi — Smetanov „Dalibor“ v operi — pride zopet Slovan, ki v slikarstvu dosegza najvišje mesto.

Glavni interes se obrača na ciklus Napoleonovih slik. V njih nam umetnik ni podal legendarno idealiziranega zmagovalca Evrope — kakor nam ga predstavljajo tako radi zapadnjaki — saj je Rus in vidi v njem sovražnika svojih zemelj, — a zopet ga ni pretiraval kot tacega, temveč skrbno pričaval vse vre in podal strogo zgodovinsko sliko. — Znameno je, kako sta dva velika ruska umetnika uporabila Napoleona I. v svoje glavno delo. Tolstoj nam v „Vojni in miru“ sliko silnega strahovalca Evrope, sliko nam ga z vso objektivnostjo, ne kot

finančni minister javno v parlamentu izjavil, po štirideset milijonov letnega prebitka; možestrostkovniki in izborni poznavatelji naših gospodarskih razmer so pa izrekli, da bo davčna reforma nesla državi 40 do 50 milijonov na leto. Da so merodajni krogi o tem bili prepričani, svedoči neovrgljiv faktum, da je bila že v prvotni proračun za leta 1898. postavljena potrebščina za regulacijo uradniških plač in tako tudi popolno pokritje; a zapihala je nasprotna sapa ter odnesla iz proračuna višjo potrebščino, s to je pa tudi izgnilo dotedno pokritje. Čemu si pa sploh beliti glavo z novimi davki, ko že dosedanji vržejo toliko, da državi na leto preostaja po štirideset milijonov?

Taka je tedaj skrb države za svoje uradnike. Dali je pa tako postopanje napram uradništvo, ki s svojo spremnostjo in marljivostjo, s svojim trudom in s svojim neumornim in vestnim poslovanjem pomaga polniti državne blagajnice, v katerih se nahaja že zdaj ogromna sveta letnih prebitkov, na pravem mestu, dali ga tako preziranje navdušuje, da se še nadalje z veseljem in ljubeznojno oklene napornega dela, to je pa drugo vprašanje, na katero naj si na krmilu sedeči možje sami dajo odgovor. Nikdo se pa ne more čuditi in se tudi ne bo, ako pri takih razmerah med uradništvom vre, in sicer prav močno vre.

V Ljubljani, 6. novembra.

„Roko proč!“ je dejal dunajski župan, dr. Lueger, zavračajoč Mommsana. „Avstrijske razmere nesimo smi, brez Vas. Menimo dobrí Nemci, pa tudi dobrí Avstriji.“ „Hamburger Nachrichten“, ki so tolko rezko čigosale hujškanje Mommsana, pa pišejo v novem, „Avstriji in Nemci“ naslovjenem članku: „Zdi se nam, da je že čas, da se resno in odločno upremo vedenemu grozenju in vtikanju v notranje avstrijske razmere. Kaj bi stigli mi, ako bi se z avstrijske strani podpirale težnje Poljakov po cesarskovanju tako, kakor podpirajo nekateri Nemci nemško obstrukcijo v Avstriji?“

Graf Goluchowski bo sprejet jutri dopoldne v Monzi, kjer ostane nekaj časa gost italijanskega kralja in italijanske kraljice. Rimska „Tribuna“ piše, da so se dogodile v poslednjem času stvari, radi katerih so tudi nasprotniki preverjeni o potrebi trozveze. Da pa bi bilo treba kakega demonstrativnega sesanca avstrijskega in italijanskega vladarja, se ne zdi, „Tribusi“. Tudi „Novoje Vremja“ smatra obisk Goluchowskega za utrditev občnega miru prav dobrodošlim. Ako se povedanja z reza Italije z Avstro-Ogersko in Nemčijo, ne brani to, da more ostati Italija v najboljših odnošajih tudi z Rusijo in Francijo. Sploh je tako želeti, da so solidarne vse kontinentalne vlasti. O ijetalsko vprašanje še ni izgubilo svojega nevarnega značaja, in če se posreči Angliji pridobiti kako kontinentalno vlast, nastale bodo nove zmešnjave. Vsedel tega je Goluchowskega potovanje v Italijo za splošno politično situacijo prav koristno.

V bulgarskem sobranju je očitala opozicija vlad, da ni imela dežela radi grško turške vojne nobene koristi, kakorčo pa bi lahko imela. Ministarski predsednik Stojlov je na to odgovoril, da

vsičnega vladarja, ne kot grozovitega trioga, temveč kot genijalnega človeka, in ta velika doba iz svetovne zgodovine mu služi v podlago, da nam se nji nariše z nedosežno plastiko vse tedanje življenje in zlasti predčo z izborna realistiko vso grozo, vse nesrečo, katere je provzročila vojna, da nam opisuje bitke same s toliko drastiko, da se nam one porajajo v slikah pred našimi duševnimi očmi. I njegov rojak, Vereščagin, uporabil je Napoleona, s svojim mojsterskim čopičem je predčil eno bojno dobo ter tudi telesnim očem uprizoril vso vojskino grozo. — Ako sta Russa uporabila to dobo, sta tukaj jasnem proslavila svojo domovino. Saj je šele v Rusiji dohitela kazen mogoljnega usurpatorja, še premaga njegove silne armade v tujih deželi — in na samo mraz in glad, temveč tuli junaštvo ruskega naroda je to provzročilo, — šele onemoglost njihova je vzbuđila in ojunačila vnovič Evropo, da se je vzdignila in osvobodila robstva.

Tako misli, taka čustva porajajo se mi, veselju se, da mi je bila dana prilika v izpoznanje ruskega genija (saj prejšnjih njegovih razstav nisem sam videl in ter j vem o njih le po poročilih drugih) in zato upam, da bude Slovencem ustreženo z mojimi poročili.

Fr. G-I.

po sklepu evropskih velevlastij ne bo imel zmagovalec nikakih dobčkov, da je bilo vselel tega mirno vedenje Bulgarije jedini umestno. Da je pri-pomogla Bulgaria k miru na Balkanu, bo v bočnosti deželi le na korist. Dalje je povedarjal Stojlov, da so razmere mej Biogradom in Rumunijo prav dobre ter je zavračal trditve opozicije, da so razmere mej Biogradom in Avstro-Ogersko napete. Knez običe tudi dunajski dvor. Končno je povedarjal minister, da je donesla sedaj vladajoča stranka deželi tolike koristi, kolikoršne še nobena druga vla.

Grški častniki niso delali časti vojski, boreči se s Turki. Oficialno poročilo navaja, da mora petdeset častnikov zapastiti vojno. Mej temi je več štabnih čefirjev in stotnikov. — Maj turškimi in grškimi oblastvi se je sedaj dogašlo, da se snejo begunci iz Tesalije vračati na treh neutralnih krajin v svojo domovino. Begunci se vračajo trumoma, a hči in gospodarska poslopja so oropana in večinoma tuli porušena. V Tesaliji je beda neizogibna. — Zbornica v Atenah se ne snide 15 t. m., kakor je bilo določeno, ker jo je kralj odgovil za 40 dni, da bo imela vla dovolj časa svoje dela dovršiti. Morda se doseže dotlej tudi definitivni mir.

V Španiji se nič kaj ne veselje vernitve Weylerja. Weyler je slab vojskoved, a sedaj se hoče lotiti politkovanja, v katerem tuli ne bo imel sreča. To kaže njegova proklamacija, s katero se je poslovil s Kubo in v kateri je naglašal, da mora iti vselel slabosti vla, ki se je voda pritiska Združenih džav. Weyler hujška toraž proti vla in najboljše sredstvo za to mu je splošno sovražna Amerika. Karlisti se nadajajo, da predstave Weylerja za svoje smotre; pa tudi konservativci računajo na njegovo pomoč. V ministrskem svetu se je na predlog predsednika Sagasta sklenilo, da se doženov avtentično beseda, s katerimi je Weyler izročil povsodništvo maršalu Blaumu ter se potem eventualno postopa sodarm poton proti Weylerju, ki je mandat žalil vla.

Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko.

(Izvirno poročilo.)

Dne 31. oktobra t. l. osnovalo se je imenovan društvo s sedežem v Postojini za notranjska okraja Logatec in Postojina. Odobrena pravila posnel je glavni osnovatelj društva, bivši deželnih poslanec g. Fran Arko, posestnik v Postojini, po pravilih slov. kat. političnega in gospodarskega društva za Koroško. K osnovnemu zborovanju vabljeni so bili v vabili, glasečimi se na osebo, odličnejši možje Notranjske, brez ozra na domači prepri mej „klerikalci“ in „liberalci“. Vabilu odzvalo se je okoli 70 vabljenih mož, nekateri so pismeno in brzojavno javili svoj pristop. Večina pristopivih članov je narodno-naprednega mišljenja, nekaj jih pripada tudi katolički narodni stranki. Zborovanje vršilo se je tako le:

Začasni predsednik g. Fran Arko otvoril je zborovanje in pozval g. dr. Dragotina Treo-ta, odvetnika v Postojini, da pojasi v okviru pravil namen osnovanega društva in načrt nameravanega delovanja. G. dr. Treo je v jasnih in poljudnih besedah razvijal priljeno nastopne glavne misli: Notranjska je v narodnem in gospodarskem oziru znamenjena. Prostemu ljudstvu je treba pouka in pomoči. Ta naloga se da izvršiti z združenimi možmi in čas za to je ravno sedaj ugoden. Volitve, ki so ljudstvo še celo podivale namesto je razbiristile, so končane in upati je, da doživimo daljšo mirno dobo; vsi narodnjaki zjednijo se lahko k složnemu skupnemu delu, ker skupnega neopravljenega dela je v različnih političnih in gospodarskih vprašanjih dovolj.

V interesu sloga in skupnega delovanja vabi osnovalni odbor vse k resnemu in plodovitemu narodnemu delu, kakor ga izvaja na primer društvo „Edinost“ v Trstu in druga izvenkrajska društva ter se z ozirom na najne in pereče dejanjske potrebe našega naroda namerava kolikor možno izogibati domačemu prepriku, ki ovira uspešnost resnega dela. — Z ozirom na ta domači prepriku izjavlja v imenu osnovnega odbora, da prepriča društvo rešitev vprašanja o verski vzgoji in verskem pouku slovenskega naroda radovoljno tistem fktorju, kateremu v prvi vrsti pristoja — nameč častiti duhovščini z željo, da naj njihovo versko delovanje v cerkvi in izvan cerkve obrodi najboljšega sadu mej našim ljudstvom.

Društvo naj si torej v pouk in pomoč ljudstva izbira v svoje delovanje pred vsem tiste točke narodno-gospodarskega programa, ki so splošnega pomena za naše ljudstvo.

V političnem oziru je treba ljudstvo na Notranjskem, v nižjem kmetijskem in delavskem stanu narodno prebuditi, ker za narodno vprašanje nima

pravega pojma. La narod, ki je v vseh do zadnje koče in v vseh stanovih do prostega težaka narodno zaveden in probujen, sme mirno zreti v bodočnost. Dokaz, da temu na Notranjskem še daleč ni tako, je neglede na drugo Trst, kjer se po veliki večini rod za rodom odtujejo našemu narodu tja dospevši Notranjci.

V tem narodnem vprašanju pričakujemo po celi naši domovini že dolgo odpomoči od družbe sv. Mohora, ki naj bi s primernimi knjigami mej ljudstvom naroda zavest vzbujala in vzdrževala; tukaj bi lahko ravno tako, kakor izvan Krajiške veliko storila duhovščina in učiteljstvo, v tem oziru pa bode tudi društvo na shodih in s tiskovinami lahko blagodejno vplivalo. — Naravnost nujno in silno pa je delo na gospodarskem polju. Narodna in gospodarska vprašanja so posvetna vprašanja; vprašanje, kako jih ugodno rešiti za slovenski narod, ni liberalno in ne klerikalno vprašanje. O načinu ugodne rešitve je lahko vsakdo družega osebnega mnenja, in zgodovina nas uči, da se v vseh teh vprašanjih najde preko nasprotnih političnih strank posredovalna srednja pot. Vkljub učarcu „Slovenca“ po društvu, še predno se je društvo ustavilo, je gotovo, da se budem v prid in korist narodu vedno lahko našli in zjedinili, ako se budem hoteli.

Važnejša vprašanja lokalnega pomena za Notranjsko: povzdrža poheidstva in živinoreje, mlekarstva in sirarstva, slabo gospodarstvo s senom in lesom, pogozdovanje Krasa, gradenje šol in prometnih sredstev, zvezne in dotike denarnih zavodov mej seboj, pouk ljudstva o porabi teh zavodov in o novih davčnih in sodnih postavah, ki bodo zlasti za postojinski okraj velikega gospodarskega vpliva ter splošni pouk našega ljudstva na manjših shodih in po tiskovinah, ponujajo polja dovolj za vztrajno in marljivo društveno delovanje.

Osnovalni odbor želi, da se na tem pojujemo vse; ako izostanejo somšljeniki danes ne zastopane stranke, potem se hočemo sami potruditi in skrbiti, da poučimo narod. Počen narod vedel bode hodiči pravo pot, najti moči in sredstva za svoj blagor ter ločiti dobro od slabega. — Oklepimo se vši novo osnovanega društva z ljubaznijo in dobro voljo do dela.

G. kapelan Mlakar izjavil je, da jedinstvo ni mogoča, ker so isti na poti načelne razlike obhoda domačih strank in ker bi novo osnovano društvo po § 3 l. d. imelo tudi posredovati pri državnoborbiskih in deželnozborskih volitvah, kjer je vsako združenje nemogoče. Društvo naj bi se bilo osnovano le kot gospodarsko društvo, kjer bi se dalo dosegči skupno delovanje. Končno je izjavil, da on govoril le v lastnem imenu in ne v imenu stranke.

G. kapelanu Mlakarju odgovarjal je g. dr. Treo, da so volitve po vseh navadnih računih tako daleč pred nami, da vendar sedaj ni imeti novega volilnega boja pred očmi; istega novo društvo izvojati nis je bo sedaj niti prilike imelo. V dolgi dobi do prihodnje volitve je časa dovolj za mirno delovanje, v ostalem se pa zlasti z ozirom na notranjske razmere in število notranjskih poslancev brez volilnega boja da dosegči volilna poravnava, ako se postavijo kandidati možje iz tega in onega tabora, ki imajo zmožnost, dobro voljo do dela in srce za narod. — Ako se pa ne zjedimo, potem je manjkalo poštene volje; potem olločevala bude večina in narod bude sodil tožje in mirajše, kolikor razsodnejsi je; poučen narod bude šel za tistimi, kateri bojo zanj bolj uspešno in bolj razumno delovali.

G. Ludovik Spilar iz St. Petra potrjuje potrebo društva, katerega namen je poučevati ljudstvo in posredovati mej strankami. Pri današnjem shodu mu manjka sicer nižjega kmetskega stanu, katerega bi moral biti polna dvorana; to se mora pri drugih shodih dosegči.

G. Anton Ditrich zavračač je potem osebne nazore g. kapelana Mlakarja, kazoč na jedinstvo vsega naroda ob priliki zadnjega potresa, daleje vseslovenskega shoda v Ljubljani in na jedinstvo naših zastopnikov v državnem zboru na Dunaju, ker nas veže dejanska potreba, ločijo nas pa večinoma le osebna nasprotstva.

G. Žnidaršič iz Ilirske Bistre pozdravil je novo društvo in povdral gospodarski pomen; g. Stefan Primožič pozdravil je društvo v imenu učiteljstva, kot sotrudnika pri vzgoji naroda.

Vmes, mej posameznimi govorovi postala je debata sem ter tja ostra in burna, dva gospoda sta skrb la večkrat za smeh in dobre dovtipe, v ostalem pa je ostalo zborovanje resno in stvarno, tako da sme mlado društvo s prvim zborovanjem biti zadovoljno. Pokazalo se je, da se da o vsem stvarno razpravljati, ako se hoče. Po nagovoru so se vrstile volitve v odbor in vpis članov. Odbornikom so bili izvoljeni gg: Fran Arko, Anton Ditrich, dr. Treo (Postojina); Valenčič Ivan (Bistrica); Šerk Fran (Črknica); Sicherl Ivan (Logatec); Petsche Franc (Lož); Kavčič Filip (Senožete); Božič Ivan (Vipava); namestnikom: Daskleva Leopold (iz Brij); Kraigher Alojzij (Postojina); Medica Matevž (Št. Peter); Pikel Gregor (Postojina) in Špilar Ludovik (Št. Peter).

Po lepem pozdravu g. Šviglija, zaključil je predsednik g. Fran Arko zborovanje.

Dalje v prilogi.

Društvo pristopilo je dosedaj 72 članov z dočeno letno udnino 50 kr.

Društveni odbor prične takoj svoje delovanje ter se obrača s tem do Notranjcev z vabilom, da pristopijo društvu kot člani. Glede na to, da bode pričetkom dosti stroškov pa apelujemo že tukaj na vse one, ki to lahko storijo, da plačajo radovoljno višje prispevke, da se s tem ustanovi nekak društveni zaklad in omogoči uspešno delovanje.

Odbor političnega in gospodarskega društva na Notranjskem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. novembra.

— (Osebne vesti) Deželnovladni svetnik gosp. dr. Friderik Keesbacher je vpokojen in mu je bilo pri tej priliki izrečeno Najvišje priznanje. — Deželnovladni konceptni praktikant gosp. dr. Leopold Winter je imenovan poštanim praktikantom na Dunaju.

— (Sad farških žuljev!) Prvotne volitve so bodočo deželnozborsko viličev so dognjane tako v Vipavskem kakor v Idrijskem kraju. Izpadle so, kjer si je narodna stranka le želi mogla, in gotovo je, da iščubi katoliško narodna stranka mandat, ko ga je imela od nekdaj v svojih rukah. Radi tega je velikanska jeza v katoliško-narodni gardi! Dr. Tavčarju, ki je pri agitaciji zastopal narodno stranko, godi se, kakor se je nekdaj gođilo sv. Lovrenciju: peko ga v „Slovencu“, peko ga v „Slovenskem Duhuru“! Prvemu listu tega ni šteti v zlo, ker je zares bruto izgubiti kmetski okraj, ki je bil do sedaj glavnji steberiček katoliško-narodne stranki. In naj boje pri tem je še to, da se je naša zmaga priborila v čistem, slovenskem okraju, tako da ni tistih Nemcov, na katere se naši na sprotniki pri jednakih porazih radi občasjo, češ saj so vam itak Nemci prvorili zmago! Neumljivo pa nam je pisanje „Slovenskega Duhurja“! Vedno je očital „tuleči derviš“, ki se skriva za tem lističem, narodni „stranci“, da ničesar ne dela, da ne zahaja mej narod in da naj si jemlje vzor na katoliško-narodni stranki in njenih shodih. In sedaj, ko je šla jedenkrat tudi narodna stranka mej narod, sedaj pa se „Slovenski Duhur“ poniči od jeze, in prav nu ni, da s je vela naša stranka vzer na katoliško-narodni stranki, ter vodi agitacijo tako, kakor je vodijo navadno naši katoliki! Besnejši je od „Slovenca“ in po Tavčarju, kojega imenuje z ozirom na njego a pokojna strica — dubovnitsa — sad farških žuljev, pada z vsemi pravkami krčansko-socijalnega slovenskega besedanja! Če bi se kuratu Koblarju hotelo določno odgovorjati, morali bi se posluževati orožja, kojega so se nemški Koblarjevi bratci — dunajski krčanski socialisti — posluževali v zadnji ponočni državnozborski seji. Ali tega orožja se nočemo poslužiti. Nekaj pa moramo vendar na steno pribiti: zloglasni kurat — prej kot ne pozna sebe predobro — bo končno vendar le dosegel, da se besedica far vpelje v moški književni jezik. S tako slastjo te besedice še nikdo ni zagovarjal, kakor jo zagovarja Koblar! Pri tem jo pa tudi dejansko izvršuje Dobovnika, ki že dolgo v grobu spita, ki zu nista nikdar nič žalega storila, imenovati farja, kaj tacega je zmožen samo pravi, pravi pravcati — far! Sicer smo pa „Slovenskemu Duhuru“ prav hvališči, da se je pri tej priliki tudi podal mej narod, ter mob lizoval svoje stranske ogromno armando tako na Vipavskem, kakor na Žrovskem! Na jedni strani si je odkril svoja fanatično klerikalno lice, in njegovi prijatelji sedaj vedo, kaj so prav za prav. Stranica „Slovenskega Duhurja“ je prepričana, že bujše od „Slovenca“, in njeno glasilo ni ničesar drugačega, nego malo izvleček iz „Slovenca“, samo da je ta izvleček bolj z gnojnico polt! Na drugi strani pa je džburček skrbel za humor mej agitacijo. Da je čul vrlo Vipavsko in Žrovsko može, kako so se pri shodih smijali njemu in njegovim svetom, postal bi bil še bolj ponosen, ker je imel na tem polju zares velikanski vpliv pri volilcih. Hvala torej za sodelovanje! Sicer pa zabavljajte, kolikor vam drago, zmaga je pa vendar — narodna stranka, vse temu, da ste jo že tokrat v grob nosili!

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Danes se bodo predstavljala Scribojeva klasična veseljuga „Kozarec vode“. V torek se bodo ponavljala opera „Traviata“, v petek pride na oder Sudermannov znameniti igrokaz „Dom“, v nedeljo pa najbrž in sicer zadnjic opero „Karmen“.

— (Učiteljski večer) Jour fixe „Slovenskega učiteljskega društva“, ki bo danes zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“, obeta mnogo zabave. Poleg tamburašev in si-kvarteta „Ilijira“ bosta so-delovala tudi g. učitelji R. Vrabel in gd. Billinova, g. Vrabel bo pel Löwejevo baudo „Pevec“ in gd. Billinova ga bo spremljevala na klavirju. Gosti dobro došli! Zavetek ob 9. uri.

— (Martinov večer) priredi pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo dne 14. t. m. v svojih dražtevih prostorih v „Narodnem domu“. Začetek bodo ob 1/2. uri zvečer. Reditev bodo skrbeli poleg patja in malega plesa tudi za šaljiv vspored. Prstrop k temu včerni imajo samo društveniki (podporni in pevci) ter njih rodbine in po članih vsejani gostje. Posebna vabila se ne bodo razpolnila.

— (Muzejske „Mittheilungen“ in „Argo“) S temu nemškima znanstvenima časopisoma se bavi poslednja številka „Ljubljanskega Zvona“ (str. 703.) ter prinaša kako čudne razlage o izvirnosti spisov profesorja dr. Gratzija in lista „Argo“. „Ljubljanski Zvon“ dokazuje, da si dr. Gratzij povsem neopravljeno prisvaja avtorstvo obširnega spisa „Die Höhlen und Grotten in Krain“ v 5. zvezku nemških muzejskih izvestij. Dotični spis je namreč izšel iz peresa letos umrlega vladnega svetnika Krausa, dr. Gratzija — piše „Lj. Zvon“ — pa je prečrtal ime pisateljevo in na njega mesto postavil — svoje. — O listu „Argo“ pa piše „Lj. Zvon“: „Še drug jednako vreden nemški pisan znanstven (?) list izhaja v Ljubljani v neprisiljenih (!) obrokih; tudi o njem smo zvedeli laskavo sodbo nemškega strokovnjaka, ki je profesor na dunajski visoki šoli. Po le-tega mnenju bi se moral oni list („Argo“) policijsko prepovedati; kajti večina v njem priobčenega gradiva je — izposojena.“ — Ali bo Muzejsko društvo še nadalje pustilo svoj nemški zbornik zlorabiti na tak način? Ali se ne najde mej tukajšnjimi nemškimi profesorji, ki so znanstveni pisatelji, mož, ki bi se ustavil literarnemu šušmarstvu v „Argo“?

— (Marko Pernhart.) Piše se nam z ozirom na popravek g. V. L. sledi: V številki 245. v sestavu o M. Pernhartu sem pisal, da so „menda naši pradedje nazivali tistega „Šeklja“ za Gradcem — s Sokolom, kar je izpovedal znani nemški potopisce dr. Henrik Noë“ Jaz torej ondi nisem prodajal nikakeršnje svoje trditve, kar izpoveduje tisti „menda“, niti sem silil koga, da bi moral to verjeti, pač pa sem čital na svoje oči — tiskano tisto izpoved dra. H. Noëta, ter tudi slišal, da so o Sokolu-Šeklju pisali že pred dvajsetimi leti nemški učenjaki. Moj nalog in namen ni brskati po zaprašenih arhivih, temveč opozarjati naše ljudstvo na njega umetnika!

V. Holz.

— (Trgovina s prešiči) Iz Ljubljane se zam piše iz trgovskih krogov: „Slov. Narod“ je pribolj v št. 242 dopis iz Novega mesta, v katerem se omenja zadnji veliki „Lukežev“ semenj, na katerega se je baje do 4000 svinj prigralo, a kupca za iste nič bilo. Kaj je temu vzrok? Govorno v prvi vrsti zaprtja! Pa ne zaprtja proti Hrvatki — saj mi ne izvajamo prešičev na Hrvatko — temenč zaprtja drugih kronov proti Krauski! Jedino Solnogradska je odprtta za uvoz naših pršičev, vse druge dežele ne odpro moje, akorava je kuga že skoraj popolnoma ponehala. Zato so župani zadnjič zbrani v Krškem, pravo pogodili, da so prisili ministerstvo, naj odredi, da se smejo iz nekuženih krajev Krajske prešiči v druge dežele izvaditi; saj je več kot nespametno, da se cela dežela zapre, ako tu ali tam kako svinče oboli na kugi. So se li tej prešnic krških in nekaterih Štajerskih županov tudi župani novomeškega okraja pridružili, mi ni znano, ali dobro bi bilo, da — ako že niso — tudi napravijo tako vlogo, ob jednem pa dolenske drž poslanke naprosijo, naj tudi kaj storijo, da ne bode živinoreja in posebno svinje reja, katera je imenitna važnost za vso Dolenjsko, popolnoma propala in kmet prišel na beraško palico! No, naša veleslavna vlada bi tudi mareskaj labko ukrenila in tako ubogemu kmetu pomaga — ali za kmeta imajo — gluba ušesa! Kakor bitro bode uvoz naših prešičev v druge dežele do voljen, se bode tudi promet na železnici izboljšal, a to le, ako se ne bode tako ravnalo, kakor ravno na Lukeževi semjni dan na novomeški postaji, ko je železničica od jednega transporta (34 prešičev), od danega v Solnograd, napravila 30 prešičev za „fette“ in le 4 za „magere“! V Solnogradu so natačno pregledali svinje in konstatirali, da je le 8 debelih in 26 subih! No, to je velik razloček! Od debelega prešiča je okrog 4 gld., od anhaga pa le blizu 2 gld. voznine do Solnograda plačati. Ako se bode tako postopalo na novomeški postaji, potem si bodo trgovci do dobrega premislili, hoditi v „Mesto“ svinje kupovat. Tudi z mestec tehtnico ni vse v redu. Na semanji dan je bil tehtna prešiček, ki je imel 85 kg, napravil se je pa listek za 185 kg, torej kar 100 kg diference! Taki in jednaki nedostatki se morajo odpraviti, ker le potem bodo se tudi kupci v večjem številu oglašali.

— (Umor ali uboj?) Včeraj zjutraj našle so mlekarice na travniku ob Dolenski cesti blizu znamenja ležati mrtvega človeka, ki je imel na glavi veliko rano in je bil brez droma ubit. Na naznatev pri policiji peljala sta se policijski zdravnik

dr Illner in policijski komisar Franc Pedgoršek takoj na mesto, kjer je zdravnik konstatoval, da ima mrtvec na glavi dve ranici, in da je vsled teh ran takoj umrl. Truplo ubitega ležalo je kakih 40 korakov od ceste. Katakib 100 korakov od trupla sredi travnika pa se je dobil 3 metre dolg kol, katerega je napadalec izrunal na Düff-tovem sadonosniku ob cesti. Kol je na delu, ki je bil v zemlji, ožgan in ogljen. Ker je oblike od oglja umazana in ker so se tudi pri ranah dobiti ogljeni ostanki je verjetno, da se je napadalec poslužil tega kolma. Mrtev je 64 let star Ljubenc Korenčič, stanovanec na Ilovici št. 7. On in njegov sin Miha Korenčič peljala sta včeraj popoludne ob 3. uri tri zaboje v mesto in sta posejali pila žganje v družbi nekega Franca vulgo Lovrinovtega z Ilovice do blizu 9 ure v Mehletovi kleti na Dolenski cesti št. 1. Potem so vsi trije skupaj odšli iz žganjarje. Bili so vsi pijani. Kaj se je potem zgodilo, spravile bodo pozvedbo na dan, katere se nepretreg ma vrši pod vodstvom mestnega policijskega komisarja. — Danes se nam poroča: Po izvedbe po morlu ali ubijalcu Lorenca Korenčiča so bile vsebine. Mestni policijski stražniki, ki so včeraj zasledovali zločinca po Golovcu in po Barju, poizvedeli so, da je nekje v Radniku skrit Stražnik Jakob Keržan, Josip Kocijančič in Ivan Felicijan zasledili so Franc Drešeka vulgo Lovrina v podstrešju hiše Antona Jerinščaka v Rudniku skritega v senu. Gospodar sam ni vedel, kakšga ptička ima pod svojo streho in je še sam s hišnjcem pomagal preiskavati podstrešje. Ko je stražnik Kocijančič s sabljo suval v seno in zadel Drešeka, se je ta oglastil in so ga stražniki izkopali iz sene Drešek je dejanje priznal še le mej potjo in izpovedal, da je šel dne 4. t. m. zvečer sam z Lorencom Korenčičem domov in da sta se mej potjo sprla in je on pri Düff-tovem vrtu izrunal kol in udaril Ljubanca Korenčiča, da se je takoj zgrudil na tla. Po dejstvu je šel domov in spel do 6. ure zjutraj, potem pa je šel in se skril v Jerinščkihi biši. Glavno zaslužno za zasledovanje Franca Dreška ima mestni policijski stražnik Jakob Keržan. Franc Drešek izročil se je c. kr. dež. sodišču. Truplo Ljubanca Korenčiča se je danes dopoldne rasparalo.

— (Dopolnilna deželnozborska volitev v Vipavsko-idrijskem okraju) Prvotne volitve v tem okraju so končane. Danes voli sicer še nekaj občin, ali zmagala narodna kandidata pri volitvi 16. novembra je že sedaj zagotovljena. Narodna stranka je pri prvotnih volitvah res sijajno zmaga, tako sijajno, da si nasprotniki kaj tacega misijo nikdar niti misliti mogli. V Vipavski dolini so bili narodni napredni možje izvoljeni večinoma soglasno ali vsaj z ogromno večino glasov, tako v Vipavi, v Št. Vidu, v Ložah itd. Na Slapu volilo je narodna volilnega moža 36 volilcev, a klerikalci volilni mož je dobil le jeden sam glas, pa bi še tega ne bil dobil, da ni sam zase glasoval. V Št. Vidu je prišlo na volišče 82 volilcev, mej njimi samo 25 klerikalcev, župnik Demšar in g. Uršič sta torej sramotno propadla. Tudi v idrijskem okraju je narodna stranka sijajno zmaga. Zaman so se tradili Povše, Žitnik in Krek, da vlovljeno vrlo ljudstvo tega okraja v svoje zanjke. Klerikalna stranka je storila kar je bilo možno storiti, da si zagotovi zmago zlasti v Žireh, dobro vedoč, da je izid volitve v Žireh odločilnega pomena, a bilo je zmanj. Boj je bil bud. Volitev je trajala od 10. ure dopoludne do 1/2. ure popoludne. Do 1. ure so bili narodni možje v manjšini in nasprotniki so se že veselili, da jim je zmaga zagotovljena. Od tega časa pa so klerikalni možje čedalje bolj zaostajali za narodnimi, da so bili ob 1/1. uri, ko so se vrata zaprila, že v znatni večini. Na volišču so prišli vsi štirje dobavniki in so močno agitovali, a brez uspeha. Še v volilni sobi so hoteli agitirati, pa se jim ni posrečilo. Sploh so se nasprotniki posluževali najboljših sredstev, da si pribole zmago. Jeden nasprotnik je še pred volitvijo naši stranki pripadajoče dolžnike posiviljal, naj mu plačajo, kar so mu dolžni. Ta ves silni pritisk ni nič zaledel. Narodni volilci se niso dali strahovati in tako so bili izvoljeni naši možje in sicer s 119 oziroma 120 in 121 glasovi proti 82 oziroma 87. Slava zavednim in neustrašnim volilcem idrijskim in vipavskim!

— (Imenovanja v učiteljstvu.) Učiteljvoditelj g. Fran Kovač v Zatichni in g. Fran Wresitz sta imenovana nadučiteljema na istih mestih. Imenovani so dalje: gosp. Angela Divjak v Štrekljevcu za Zatichno, gosp. Franica Pogačnik v Cerklišču za Ribno, g. Teodor Čampa v Zagorju za D. M. v Polju, gosp. Marija Schechard v Dobrovici za Vače in g. Fran Čuk na Ostrožnem brdu za Senožeče.

— (Slovensko bralno društvo v Kranji.) priredi v nedeljo dne 7. novembra 1897. v svojih

prostorih društveno veselico z sledečim vsporedom: 1. Tamburanje. 2. „Barite novice“. Veseloigrav jednem dejanji. 3 Ples. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopina: Udom 20 kr., nendom 40 kr.

— (Cerkniška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) priredi dne 7. novembra t. l. v prostorih gosp Ant de Schiava veselico. Vspored: 1. „Metodova smr“, deklamur Marijanica Stepišneggova. 2. P. H. Sattner: „Opomin k petju“, mešan zbor. 3. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. 4. P. H. Sattner: „Studenčku“, mešan zbor. 5. F. Juvásec: „Plasinarica“, mešan zbor. 6. „Motec“, veseloigrav jednem dejanji. 7. Lotrija. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopina 30 kr. za osebo, 60 kr. za redbino.

— (Vinorejska šola v Mariboru) prazovala je dne 24. vin-toka t. l. 25. letnico obstanka. Slovenci se nismo nikoli zamogli ogrevati za ta zavod, kateri je namejen jedino le spodnjemjerjemu slovenskemu kmetu, a njegova uredba, poduk in vodstvo je tuje — nemško. Tudi ta slavnost, h koi so prišli različni kmetovalci in kmetički uradniki, ki so se svojedobno takoj izobraževali, imela je izvajajočo prasko smer. Mej predstitelji je bil seveda tudi kunštati Girstmayer Franc, kateri je z drugimi tovarši skrbel, da se je zvečer pri koncertu prepevala „Wacht am Rhein“.

— (Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu) pridne z novembrom deliti poipore po meri pomočkov, ki so mu na raspolaganje. Dokler se ne ukrene nič drugače, se bo zbiral odbor vsako drugo soboto v mesecu. Do tega dne morajo oddati prisilci svoje prošeje predsedniku; obrazložiti jih je seveda in podpreti s spričevali, ker bi se sicer ne gledalo na nje. Prva odborova seja bo 13. dne novembra. — Slovenskemu občinstvu priporočamo to dobrodelno in rodoljubno društvo kar naštopleje; le z obitimi podporami iz domovine mu bo mogoče uspešno opravljati lepo nalogu, ki si jo je dalo. Prspevke je pošiljati bla.govojno društvenemu predsedniku, vsečiliškemu profesorju dr. Gregorju Kreku (Graz, Villefortg. 11).

— (Vojaške vesti) Pri domaćem pešpotku št. 17 v Celovcu so imenovani: Majorjem stotnik I. vrste Ludvik Hipnick; stotnikom II. vrste L. pl. Wolanski in Isidor Chrasowitz; po ročnikom kadetski oficirski namestniki Avgust Pavich, pl. Pfauenthal, Iz. Matuschka in Artur Frauenfeld.

— (Koroške novice) Celovški občinski svet je v sjeti z dne 2. t. m. sklenil priznanje parlamentarnemu doči-governiku, poslancu dr. Lecherju. Resolucijo je predlagal znani dr. Metnic, ki je ob takih pritožnostih povsod prvi. Ravnotako se je izrekel tudi občinski zastopnik mesta Gmünd. Da bi to dru Lecherju vsaj dobro teknilo! — Seme, katero je zasejal „krčanski“ baron Roktanšy, veditelj „krčanske“ kmetiske zveze na Štajerskem, — tako vsaj poročajo razni listi — je obrodilo dober sad. V Št. Jakobu ob cesti blizu Celovca, kjer se je vršil shod, na katerem je ta baron govoril, ne gre nobeden kmet več v cerkev. Blebetava „Freie Stimmen“ se mogočno oglaša, češ, da je temu krijo, ker se v ondolni župni cerkvi razлага božja beseda v novoslovensko-hrvatskem (!) jeziku, česar kmetje ne razumejo; zahteva pa, naj se vpeje nemška božja služba. Tako se nam trga vas za vasjo in od naše slovenske stranke se živa duša ne gane, da bi se slovenskim kmetom v tem kraju v pravi luči pokazal ta slavni „krčanski“ baron Roktanšy! Le tako naprej! Kmalu bomo klali: „M. rituri vos salutat!“

— (Kdo bo nadškof goriški?) Ljubički listi so poročau, da je goriškim knezoškofom imenovan poreško puški škop Flapp, goreč pristaš italijanske stranke. „Soča“ konstatuje: da dr. Flapp do dnes še nini imenovan nadškofom in metropolitom goriškim, in da mons Flapp ne bo imenovan, razen v slučaju, da merodajni činitelji daneski jedno govoré, drugo mislijo in tretje stoté; ato pa smemo verjeti njihovi besedi, tedaj dr. Flapp ne bo nadškof goriški, dasi je gotovo, da bi zelo dobro došel dželnemu glavarju in namestočku Račdiniju, ker ž njim bi imela dež. zbor sklepčen tudi brez teh — nezadovoljnih Slovencev.

— (Izstop iz državne službe) Goriški dež. odbornik g. dr. Henrik Tuša je bil c. kr. sodni pristav, a je zdaj prostovoljno izstopil iz državne službe in se posvetil advokaturi.

— (Istraki dež. kulturni svet) Minoli teden je bilo razglašeno imenovanje predsednika in dveh članov istreškega dež. kulturnega sveta. Predsednikom je bil imenovan dež. glavar dr. Campitelli, članom pa Fran Skalamera v Beršču in dr. Matko Trinajstić v Buzetu. „Naša Sloga“ je jako zadovoljna s tem imenovanjem, ker sta oba člana vrlo hrvatska rodiluba.

— (Slovensko pevsko društvo na Dunaju) se je pod vodstvom g. M. Hubada lepo razvilo. Letošja dva velika koncerta sista samo pripomogla dnu do večje veljave, temveč pridebla tudi moj-

Nemci priznanja slovenske pesmi. Dunajski časopisi so prislušali ka ugodek kratkih; posebno laskavo so se izražali o slov. nar. pesmi, koje je harmonizoval M. Habad, in pa o srbsko-makedonskih nar. pesmi od Mokrasnjaca. Rednih članov je imelo društvo v preteklem letu 173. Od 92 pevcev je bilo po načelo 37 Čehov, 23 Srbov, 19 Slovencev, 9 Hrvatov, 1 Bolgar, 2 Poljaka in 1 Rusia. V novem tečaju je pa število pevcev in pevk še večje. Predsednik je sedaj prof. g. dr. Matija Marko. Novi odbor je pri občinem zboru dobil važno, neločko zalogu — izvesti predloga g. zborovodje. G. Habad je uvaževanje to, da nedostaje Slovanom zavodov, ki bi izdajali umetna in narodna glasbena dela, da najboljše skladbe pri raznih narodih, posebno Poljakih, Rusih, Srbih, Hrvatih, Bulgarov in deloma tudi pri Čehih in Slovencih, niti izdana niso — predlagal, naj „Slovensko-pevsko društvo“ postane tak zavod, naj postane glasbeno literarano društvo, ki naj bi poleg prijevajanj slovenskih koncertov na Dunaju tudi glasbeno kulturni zapredok slovenskih narodov podpiralo in pospeševalo z rednim izdavanjem in začaganjem biseros slovenskih narodnih in umetnih skladb. Nova vrsta članov bi dobivala te periodične izdaje proti primerno malu letnici. Na dejati se je, da dobi ta ideja mnogo prijateljev podprtih. Društvo je g. M. Hubada na občinem zboru moj barnimi ovacijami imenovalo svojim častnim članom.

* (Vereščaginova razstava) Po dolgih letih je zopet razstavljal na Dunaju veliki ruski slikar Vereščagin svoje slike, ki napoljujejo vse gledalce s strmenjem in občudovanjem velikega slovenskega genja v „barbaritem“ Rusu.

* (Glej kako Nemci čelajo in podpirajo svoje umetnike!) K sedemdesetletnici slavnega nemškega slikarja Arnolda Böcklina je švicarski zavezni — svet blagovolil po švicarskem konsulu v Florenci umetu ku izročiti adreso. Slovenska nemška zadruga umetnosti in zadruga umetnikov izvirne umetnosti na Dunaju pa sta imenovali mojstra Böcklina svojim častnim članom. V dvorni pivovarni v Monakovem se je dne 16. oktobra t. l. vršila slavnost, pri kateri se je udeležilo čez tristo umetnikov, pisateljev in mnogo prijateljev izvirne umetnosti pod svojim predsednikom, profesorjem Hirthom. Veliki vojvoda Saksonsko-Weimarski je podelil Böcklinu zlato svinčno prvega reda za umetnost in znanost, ter ga ob enem imenoval častnim članom umetniške šole v Weimarju, na kateri šoli je Böcklin podučeval nekoliko let. Kraljeva Akademija umetnosti v Berolini, katera je bil Böcklin od l. 1884. redni član, je tudi odposlala adreso. Dne 23. oktobra je bila v Baselju Böcklinova slavnost, pri kateri je imel profesor Wöfflin slavnostni govor; slavnosti so se deležili vsi vladni člani, odpolanci svetne zaveze in prisežne zaveze umetniških preiskovalcev; na večer je bila v ta namen v mestnem gledališču svečanostna predstava. Vladni svet v Baselju je Böcklinovo sedemdesetletnico tudi slavil; odpolal je mojstru Böcklinu adreso, in ob enem krstil ulico v Arnold Böcklinovu.

* (Ker ima društvo premalo plesalk!) Županstvo v Rossweiu na Českem skuša na vse možne načine zatreći ondotne socijaliste, zlasti pa njihovo društvo. V to sredo se poslužuje tudi najsm šnejšjih sredstev. Ko so hoteli de avci in delavke m seca avgusta prirediti plesno veselico, jo je županstvo prepovedalo, češ, društvo ima mej 74 člani samo šest članic. Kako naj se torej v redu vrši ples? Ako pride vseh 6 plesalk, bo možno plesati le 6 parom. A kaj bodo počeli ostali moški? Mogel bi nastati prepir, pretep in poboj radi nedostatka plesalk, zato mora županstvo z ozirom na javni mr in red ples vsekakor prepo edati! Kdo se ne čudi duhovitemu županu v Rossweiu?

* (Porotna sodba v Čačaku) Dne 30. m. m. so obsodili v Čačaku vodjo bajdukov, Brkića, in 5 njegovih tovarišev na smrt, ostalih 65 sokrivcev pa na jedo do dvajset let. Osojeni so umorili nekega učitelja ter ropali in kradli po vsej Srbiji.

* (Verska blaznost) V Kronstadtu na Ruskem živi v ondoroi katedrali a volasi dabo-nik Ivan, katerega smatrajo russki kmetje svetnikom ali celo božjim sinom. Vsak mesec pride na tisoč romarizov, da vidijo Ivana ter se puste blagosloviti. Priprsti narod verjame, da dela Ivan čudež. Ljudje obesajo njegovo silko m. svetiske ter molijo k nju. Ivan ne prestane dokazovati, da je le navadeči človek in ne Bog; večkrat je že sam strgal svoje slike s stena, a vse zmanj. Velika truma žensk, ki tische vedno v njegovo bližino in ki razširjajo laž, da je Ivan Bog, so že izgnali iz Kronštadta. Sedaj pa govorita neka kmetica, da je ona Mati Božja, da je Ivan njen sin in Bog. Neki grobokop pa trdi, da je Janez Krstoik. Tako daleč pripelje ljudi verska blaznost!

* (Akademija Goncourt) „Akademija nesmrtočkov“ za dano ne užva več nekdajšnjega ugeda. Osebne interje, zlasti pa politično spletka reje in zakulisni vplivi žensk priznajočajo, da je večina „nesmrtočkov“ literarno prav ničasta. Gospodje ne puste nikogar v svojo sredo, ki bi utegniligrati niko šeke mej — karpi. Zola s svojimi g. gantekimi deli se poteka že leta in leta za mesto v katerih m. „nesmrtočkov“, a imenovani faktorji pretejo vedno njegovo izvolitev, — volijo pa se mesto njega litratu p. nejci, katerih ne poznajo

niti Parizavi, kaj še le svet! Daudet je zato celo resigniral na svojo izvolitev ter odložil svoje mesto. Sedaj pa se je ustanovila nova, Goncourtova akademija. Začetnika francoskega naturalizma, brata Goncourta sta zapustila dva milijona frankov v to svrhe, da dobiva 8 mladih pisateljev letno rento, ki jim zagotavlja brezkrbovo življenje in da se razpisujejo vsako leto časte nagrade za dela, ki morajo biti originalna in ne osirajoča in na ukus v šablonu zaljubljene mase. Načelnik te francoske „novostriarske“ akademije je realist Alfonz Daudet.

* (Najdaljšo brado) ima skoraj gotovo neki rokodelc v mestu Vadenščin na Francoskem. Že s 14 leti je imel 15 cm dolgo brado, posle pa mu je od leta do leta urno rasla, tako da je sedaj 3 metre 32 cm dolga. Kadar gre mož na sprechod, nosi svojo brado na roki, po zimi pa jo ovije okoli vrata.

* (Kdo dela modo?) Prejšnje čase je bil priuc vlaški vladar v kraljestvu mode; a začel se je rediti, postaral se je, zato ga tudi niso londonški „gigerli“ več upoštevali. Kraljevski prestol mode je bil prazen in nanj se je vsepla tingel tangl pevka Vesta Tilley, katera ni le slavna po vsej Angliški, temveč tudi v vse Amerika jo dobro poznata. Vesta Tilley po veden kuplje, v katerih nasto a v modki obliki. In tu kaže svoje velikansko domišljijo. Iznašla je že različne kravate, zavrataike, manjete, čevlje, najraznovrstnejše kroje sukenj in blač, da, celo zove oblike žepnih robcev. Londonški gigerli zahajajo le zato v gledališče, da opazujejo neno opravo, da se potem tudi oni takto blačijo. Najslavnejši krojci ne nar de nočne sukne, preden niso videli, kaj nosi Vesta Tilley. Ta pa vse na vseh 14 dnej svojo noč. — Pev ima „Revček Andrejč“ počč, da je svet — blažnici!

* (Najdaljši govor v parlamentu) je govoril l. 1893 v Cosmos v Kolumbiji, ko se je stavil predlog, naj bi se večjim naseljecem vzel posestvo. O tej predlogi so d-batrali zadali dan pred zaključkom zasedanja. Ako bi do naslednjega dne opoldan ne postala predloga zakon, ne mogli bi posestnikom zemlje vzeti. De Cosmos je imel besedo. Zatrel je ob 10. dopoldan govoriti; ob eni uri se je jedva dotaknil stvari. Bila je ura 2, ko dejal: „drug č“. Ob treh je potegnil cel kup aktov iz žepa, katera je predal. Večina je jela slutiti, kaj namenja pisanec de Cosmos, postala je ne mirna, hoteli je govor prekriti, kričala je, a vse zeman; da Cosmos je dalja govoril. Začelo se je mračiti; minita je noč, solnce je že vzbajalo, poslanec pa je še govoril, a ne več tako glasno in razločno, kakor začtkoma; končno je le še šepotal. Oti so mu bile vnete in zatekle, po vsem životu se je tresel, ustice pa so bile črne, raspokane in kri se je cedila iz njih. De Cosmos je govoril 26 ur in zemlja je ostala last naseljencev. De Cosmos je bil torej plemenit mož.

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 15. oktobra do 5. novembra postala: Podružnica v Slov. Gradiču 12 gld. 66 kr, g. J. M. obart, kapelan ormoški, 3 gld 5 kr., nabranje na trgovini z. dra. O. Šulca na Litmarcu. G. dr. A. Mihalč v Ljutomeru iz nabiralnika v kavarni pri g. Seršanu 7 gld. 60 kr. G. Jos. Černko, župnik v Vuhredu, 25 gld., namreč 16 gld. 58 kr. udinese, 5 gld. 42 kr. iz nabiralnika v Marenbergu in od vseh družbe pri Sv. Ožaltu 3 gld. Svetna posojilnica v Žužemberku 10 gld. Po g. Amalini D. ufovk: ženska podružnica v Gorici 100 gld. G. Eg. Jeglič na Selu pri Lečah iz nabiralnika 2 gld. 48 kr. Podružnica pri S. Ivanu pri Trstu po g. Ast. Trobu 100 gld. G. Francika Šmid na Gaštu pri Kraju iz nabiralnika 5 gld. Moška podružnica v C. ju 1 gld. 30 kr., katere so zložili „darakisti in marješči“ pri Lemeju v C. ju. Slovenski častnik nabral v vseh družbi 2 gld. 23 kr. Pisarna zahvala vsem dobrodelnikom! Za Vrhovnikovo kajžico, O stoletnični Vrhovnikovi „Ljubljansk Noviz“ je družba prejela lepo sveto 336 gld. 48 kr. Bog živi tudi te podpirateli naše mladins, katerih imena se o privili razglasé, in blagosravnega gospoda pisatelja knjige!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je poslednje mesece še sledeča darila: (Konec.) V Postojini nabral je gospod Peter Kraigher, trgovec 23 gld. 50 novč., katere so darovali sledeči gg.: dr. Dragotin Treo, odvetnik 8 gld., dr. Dolschein, zdravnik, dr. Papež, c. kr. sodni pristav, Stefan Primozič, šolski vodja po 2 gld.; gg. Matija Pemk, posestnik v Gradiču, Fr. Arko, posestnik, Avg. Petrič, pisar, Anton Ditrich, trgovec, dr. Ponebšek, nadzornik, Jan Ružička, nadgeometer, Peter Kraigher, trgovec, Ferd. Gaspari, c. kr. živinozdravnik, imenecitljivo, trgovec, Ljub. Ditrich, trgovec, Rih. Šeber po 1 gld.; po 50 novč. so darovali gg.: J. Debevc, župan v Slavini Morel, kmet v Hrašah, Jos. Inocente, slikar, Matevž Medica, posestnik v St. Petru, Alojz Domicelj, trgovec v Zagorju, Fr. Kuttin, trgovec v Postojini, Oton Grebenec, c. kr. davkar v Postojini. Dalje so družbi darovali gg.: dr. Nikolaj Tonli, odvetnik v Gorici 5 gld., dr. Josef Gorički, odvetnik v Gornji Radgoni 5 gld., dr. P. Laharnar, c. kr. podčajnik v ministerstvu notranjih stvari na Dunaju 5 gld., Karol Pleško, c. kr. deželne sodnje svetnik v Ljubljani 2 gld., Anton Peseč, učit. suplent v Ljubljani 1 gld., Anton Žlogar, župnik in Jože Vrankar, kaplan, oba v Kranjski gori, po 1 gld. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenjša zahvala v imenu revnih slovenskih visokošolcev na Dunaju; posebno

je se hvatiti trud in požrtvovalnost gg. novomeških akademikov, Petra Kraighra, trgovca v Postojini, dr. Regna v Cirknem, zdravnika Jakoba Zajca, pravnika Fr. Novaka, modroslavca Filipa Gašperina in Maksia Pernata. Slava jim! — V solskem letu 1896/97 bilo je prosičev — 55! V 10 odborovih sejah je odbor razdelil 1859 znakov za obed (po 25 novč.), v gotovini pa 622 gld., vsega skupaj je društvo potrosilo 1086 gld. 75 novč. Te številke glasno go vore! Odbor prosi uljudno daljnih podpor, katero hvaljeni sprejem g. Franč. Jančar, monsignor, papeški častni komornik in župnik nemškega viteškega reda, Dunaj I. Singerstrasse 7. Za odbor: Jakob Pukl, predsednik; Ivan Luzar, tajnik.

Slovenci in Slovenke! ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonična in brzjavna poročila.

Št. Vid nad Vipavo 6. novembra. Vrabče, ki volijo dva moža, so naše! Po noči so klerikalci na cesti zavratno napadli narodnega agitatorja in ga skoro ubili.

Dunaj 6. novembra. Vsi današnji listi razpravljajo o zadnji seji poslanske zbornice. Jako značilno je, da sodi tudi že „Neue Freie Presse“, da se posreči večini, do gnati nagodbeni provizorij tudi pri drugem in pri tretjem branju, in se tega nekako veseli, češ, da se ohrani ustava. „Vaterland“ namigava misterijozno, da se reši nagodba na vsak način, če ne s parlamentom, pa brez parlamenta, dočim pravi „Fremdenblatt“, ako preprečijo Nemci provizorij radi jezikovnih naredb za Češko in za Moravsko, da izidejo potem še vse drugačne naredbe.

Dunaj 6. novembra. Danes se je sešel budgetni odsek, da razpravlja o nagodbenem provizoriju. Na sejo so prišli ministri predsednik Badeni, finančni minister Bilinski in trgovinski minister Glanz. Do 3. ure popoludne se še ni mogla začeti meritorna razprava. Nemci delajo obstrukcijo z vsemi silami. Podali so nebroj formalnih predlogov in zahtevajo, naj se o njih glosuje imenoma. Russ je predlagal, naj predloži zbornično predsedstvo budgetnemu odseku zapisnike o posvetovanjih kvotnih deputacij; prof. Steinwender, kateri je zadnje dni postal prav otročji, pa je nasvetoval, naj se v odseku prečita zapisnik zadnjih dveh sej poslanske zbornice, češ, da bode odsek vedel, kaj se je v zbornici govorilo. Odsek je oba ta smešna predloga odklonil. Ob 3. uri se je seja pretrgala. Ko se zopet začne, govoril bo najprej dr. Brzorad, potem pa finančni minister dr. Bilinski.

Dunaj 6. novembra. Postopanje Nemcev v budgetnem odseku svedoči, da hočejo nadasveti obstrukcijo proti nagodbenemu provizoriju. Vlada upa, da se vzlic temu dožene provizorij parlamentarnim potom in sicer v večernih sejah tekom kasih 14. dnij. Seje bodo eventualno trajale celo noč.

Dunaj 6. novembra. Parlamentarna komisija desnice se je danes posvetovala o izvolitvi novega predsednika, a do definitivnega sklepa ni prišlo. Ker so nemški klerikalci izjavili, da hočejo imeti svojega zastopnika v predsedstvu, se je to mesto brzjavno ponudilo zopet dr. Kathreinu. Ker je pričakovati, da Kathrein ponudeno mu mesto odkloni, določi parlamentarna komisija v jutrišnji seji kandidata za predsedništvo.

Dunaj 6. novembra. „Slovanska krščansko-narodna zveza“ razglaša komuniké, v katerem pravi, da bi po številu svojih članov pač imela pravico, zahtevati za stopnika v predsedstvu, da pa tega ne storiti, ker neče pomnožiti težav, ki bi nastale, ako bi sedeli v predsedstvu trije Slovani.

Dunaj 6. novembra. Nemški nacionalci, kateri se imenujejo „nemška ljudska stranka“, so izdali proti Schönererjevi strančici naperjen komuniké, v katerem obsojajo hrupno in nasilno obstrukcijo in zagovarjajo tiho in stvarno. Ti nacionalci so se v tem oziru dogovorili z nemškimi liberalci in bodo premenili značaj svoje obstrukcije. V budgetnem odseku je bila danes njih obstrukcija dosta.

Dunaj 6. novembra. „Reichswehr“ javlja, da je imela italijanska večina isterskega dež. zpora pod predsedstvom dež. glavarja

Campitellija sestanek, na katerem se je posvetovala o preložitvi dež. zpora iz Poreča v Pulj. Posvetovanje je bilo jako viharno. Poslanci so naposled sklenili, da se za sedaj iz respekta pred krono (!!) ne bodo ustavljalni preložitvi dež. zpora.

Dunaj 6. novembra. Nadvojvoda Josip Ferdinand, stotnik kranjskega pešpolka št. 17, služboval bode v Celovcu.

Berolin 6. novembra. Zavezni sovet je odobril načrt novemu vojaškemu kazenskemu postopniku.

Rio de Janeiro 6. novembra. Ko je predsednik republike Morrač včeraj in spiciral pomorski arzenal, preri se je k njemu neki vojak z rovolverjem v roki in ga poskusil ustreliti. Navzočni netjak predsednikov je zgrabil vojaka za roko in mu iztrgal revolver iz rok. V tem je neki vojak zavratno naskočil vojnega minstra in ga zabodel z bodalom. Vojni minister je kmalu potem umrl. V mestu vlada veliko razburjenje.

Narodno-gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Radovljici: V mesecu oktober 1897 je 100 strank vložilo 20.844 gld. 19 kr., 68 strank vzdignilo 10.609 gld. 2 kr., 17 strankam je ji izplačalo posojil 12.010 gld.; stanje vlog 308.786 gld. 85 kr., denarni promet v tem mesecu 77.624 gld. 70 kr. — Kakor nam ti meseci zaključki dokazujo priznati se mora, da ta važni denarni zavod, važen ne samo za naš okraj, nego tudi za naše sosedne okraje — kako dobrotne napreduje. — Komaj je preteklo jedno leto, kar je bil nstanovljen, sijajno se nam pokazuje kako zupanje si je ta zavod na našem gorenjskem polju pridobil, — kajti v tej kratki dobi naraslo je stanje hranilnih vlog vže na 308.796 gld. 85 kr., od katereh je 217.213 gld. izposojenih na zemljišča, drugih pa naloženo na vrednostnih papirjih, menicah itd. Od dneva do dneva zaveda se naše ljudstvo o koristi našega zavoda. — Našim kmetovalcem in obrtnikom je veliko pomaganega s tem, da ta zavod izposoji posojila proti vracištu v malih obrokih in sicer na poljubne dobe, tako da dolžnik, ki plačuje 6% na obresti in posojilo uniči svoj dolg v 36 letih, 7% v 25 letih, 8% v 19½ letih, 9% v 14 letih, pomislimo pa nasprotno, da dolžnik, kateri plačuje leto za letom od svojega 5%, ali tudi višje obresti same, ne uniči s tem nikoli svojega dolga, ter plača vže v 36 letih od 100 gld. dolga 180 gld. — samih obresti, ostane pa še vedno 100 gld. na dolgu, da pa plača pri našem zavodu v tej dobi le 201 gld. 45 kr. na obrestih in kapitalu in s tem uniči tudi svoj dolg.

Da to korist in dobroto ljudstvo že popolnoma razume, dokazuje nam tudi svota od izplačanih posojil, katera je v tej kratki dobi zgoraj navedeno visokost doseglja.

Dne 1. januvara 1898 stopi zakon z dne 25. oktobra 1896. I. o neposrednih osebnih dawkah v pravno moč. — Vsled tega zakona plačati bode od vseh obresti, katere se h kapitalu pripisuje ali izplačajo, — precejšna svota davka, tako da bi vlagatelji, ko bi se jim ta davek zaračunil od vseh 4 gld. obresti dobivali do 10 kr. manj. Ravnateljstvo tega zavoda pa je sklenilo, da je ta davek tukajšna mestna hranilnica sama plačala, tako da vlagatelji, kateri imajo pri tukajšni hranilnici denar naložen, ne bode vsled tega davka niti za najmanjšo svotico prizadeta.

S tem pokažemo že sedaj v tem kratkem času, da hočemo svojim vlagateljem in našemu ljudstvu kar nam možno dobrega storiti in pripomoti, in pokazali bodoči v bodoče še na druge načine, kar je sploh namen tega denarnega zavoda, kajti s tem zaupanjem ki ga nam ljudstvo pripozna, izkazuje se dober uspeh tega zavoda in dober upliv za napredek v narodnem gospodarstvu v naši slovenski domovini, ter želeti je, da bi se vedno držali gesla: Svoji k svojim!

— Državne železnice. Na delni proggi Červinjan državna meja železnice Tržič Červinjan in nje podaljšanje na italijanskih tleh do postaje S. Giorgio di Nogaro italijanske železniške družbe „Società Venete per imprese e costruzioni pubbliche“ se je otvoril promet dne 18. oktobra. Na tej proggi ni nobenih postaj. Carinska revizija se vrši v St. Giorgio di Nogaro oziroma v Červinjanu. — 1. novembra se je mej postajo Třebelovice in postajo Diedice lokalne proge Mor. Budvice-Jamnice ležeša postajica Racovice utorila za osebni in prtljažni promet.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utršujoče mišice in živce krepčajoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francoško žganje in sol“, katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpoljila to mazilo vsak dan lekarji A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Poslano.*)

P. n. davkoplačevalcem II. pridobnin-skega razreda.

Podpisani smo primorani p. n. volilcem II. pridobninskega razreda naznaniti, da do danes še nismo bili poklicani na nobeno sejo davčne komisije in da torej do danes še nikačega mnenja nismo podali.

V Ljubljani, 6. novembra 1897.

Ivan Baumgartner, Karol Binder, Anton Dečman, Josip Krisper, Josip Lenč.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le takoj, kolikor določa zakon.

Proti zobobolu in gnijlobi zob izborni deluje

Melusina ustna in zobra voda utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zalog

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resiljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu. (91—43)

Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Za Slov. zidarsko in tesarsko društvo

so zopet podarili sledeči gospodje: (1701)

Slav. kranjska stavbna družba 50 gld.; gosp. Gustav Tönnies, tovarnar, 20 gld.; gosp. Anton Treo, opekar, 5 gld.

Nadalje so podarili zopet sledeči gospodje za naprave nove zastave:

Gosp. Gust. Tönnies, tovarnar, 20 gld.; gosp. Viljem Treo, stavbenik, 20 gld.; gosp. Fran Faleschini, stavbenik: 20 gld.; gosp. Fran Lešnik 1 gld.; gospa Ana Rastohar 3 gld.; gosp. Fran Babič 1 gld.; gosp. Herman Češnovar 1 gld.; gosp. Lorenc Šarc 1 gld.; gosp. Karol Lipovšek 2 gld.; zadnja živahnja seja dn. 31. oktobra t. 1.8 gld.; gosp. Fran Souvan 2 gld.; gosp. Korošec Anton 50 kr.; vesela družba v gostilni „pri Možini“ na Poljanah 2 gld. 32 kr.

Čast. gosp. kurat Koblar podaril je za osnivanje zidarske in tesarske šole 5 gld.

Častitom gospodom darovalcem se celo društvo iskreno zahvaljuje in ob jednem priporoča v nadaljno podporo.

Iz uradnega lista.

Invršilne ali eksekutivne dražbe: Martina Kastelica zemljišče v Hudem, cenjeno 1550 gld., dne 11. novembra in 9. decembra v Zatičini.

V dež. deski vpisana graščina v Mokričah in zemljišča, cenjena 300.000 gld., (v drugič) dne 12. novembra v Kostanjevici.

Ane Petrovič zemljišče v Belškem, Luke Zorman posestvo v Hrašah in Jakoba Čeharja posestvo v Št. Petru, vsa tri (prvikrat) dne 12. novembra v Postojini.

Antona Pižmanta zemljišče v Brezovici, cenjeno 2755 gld. 95 kr., dne 12. novembra in 15. decembra v Trebnjem.

Augsta Lizerja posestvo v Novem mestu, cenjeno 1600 gld., dne 12. novembra in 17. decembra v Novem mestu.

Antona Babiča posestvo v Cesti, cenjeno 2844 gld., dne 12. novembra in 17. decembra v Velikih Laščah.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. novembra: Mihael Sterle, sodarjev sin, 1 leto, Florijanske ulice št. 14, božast. — Lorenc Korenčič, misar, 62 let, Ilovca, je bil ubit.

V otroški bolnic:

Dne 4. novembra: Frančiška Peterca, delavčeva hči, 6 let, otrpenje srca po davici.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

November	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padelja v mm. v 24 urah
5.	9. zvečer	746·8	1·8	sl. jvzh.	oblačno	
6.	7. zjutraj	745·6	0·3	sl. jvzh.	oblačno	0·0
.	2. popol.	744·8	1·4	sl. jjzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 22°, na 3·9° pod normalom.

Dunajska borza

dne 6. novembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 . 25
Avstrijska zlata renta	123 . 25
Avstrijska kronska renta 4%	101 . 75
Ogerska zlata renta 4%	122 . 10
Ogerska kronska renta 4%	99 . 85
Avstro-egerske bančne delnice	952 . —
Kreditne delnice .	

Zahvala.

Za prisrčne izraze sočutja mej bolezni in ob smrti naše nepozabne in ljubljene matere, oziroma stare matere in sestre, gospe

Marije Rudolf roj. Hartl

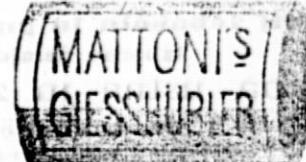
vdoce c. kr. rud. kontrolorja

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage počajnice k poslednjemu poditku, izrekamo vsem sorodnikom, priateljem in znancem in častiti duhovščini najtoplejšo zahvalo.

(1705)

Žalujoči ostali.

Izvajalci: **Giesshübler Slatina**.
Zdraviliška postaja: Zdraviliško in vodo-zdravilnica pri Karlovičih varuh.
Prospekti zastonji in franko.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe (14-7)

Mattoni¹⁸⁸⁸ Giesshübler slatine.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Lepo stanovanje

s 4 sobami itd. v I. nadstropji hiše št. 34 v Kolodvorski ulici odda se s 1. decembrom ali 1. februarjem. Priredi se lahko eventualno za 2 stanovanji. — Natančneje pri kamnoseku **Vodniku** v Kolodvorskih ulicah. (1697-1)

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za leto 1897 osem cesar Frančišek Jožefovih ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici do dne 23. novembra t. l. in priloži naj se jima od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno (na svojo roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog. (1698-1)

V Ljubljani, 2. novembra 1897.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po lkrat do 2krat na teden iz Rotterdamia v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 9.

Pisarna in medkov: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra mark 290-400*
1. novembra do 31. marca , 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra mark 200
16. oktobra do 31. julija , 180

* Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (1504-6)

Anonsna ekspedicija Rudolf Mosse

Telefon 2664 Dunaj L, Seilerstätte 2

Osnanila voake vrole se vsprijemljajo po istih izvirnih cenah, kakor v upravnostih časnikov oamih in se točno razglasajo. — Pri vecjih insercijoskih naročilih se dovoljuje najvišji rabat. Prevodarci otroškov, katalogi itd. itd. brezplačno in brez otroškov. Originalni načrti za oznanila se radovoljno dobavljajo.

Pristno Brnsko sukno

za jesen in zimo 1897.

Kupon 3-10 m dolg, gl. 4.80 iz dobre za popolno moško obleko (suknja, hlače in telovnik) gl. 6.- iz boljše fine stane samo gl. 10.50 iz najfin. prisne ovčje volne.

Blago za zimske sukeje, lovske sukeje, loden, grebenino za sukeje in hlače v najlepši izberi, damske sukeje in vse druge vrste sukeje razposilja po tovarniških cenah kot relna in solidna najboljše znana zaloga tovarne za sukeje

Siegel-Lmhof, Brno.

Vzoreci brezplačno in poštne prosto. Jamči se za posiljatev po vzoru. (272-39)

Ugodnosti, naročati blago naravnost pri gornji firmi v kraju tovarne, so precejšnje.

Mlad trgovski pomočnik

se takoj v sprejme v špecerjsko trgovino v Ljubljani. (1703-1)

Ponudbe pod A. S. 20 „Slov. Narodu“.

Poštna odpravitev

vzprejme se s 1. decembrom t. l. Plača je mesečno 22 gld., stanovanje v poštni sobi, kurjava in razsvetljava prosta. Bolj priletna ima prednost. Ponudbe na c. kr. poštni urad v Horjulu.

Matej Šusteršič
c. kr. poštar.

Sokolada in

Cacao Suchard.

Da se preprečijo dogodivša se nepoznati razumljenja, se častito občinstvo opozarja, da tovarna Ph. Suchard takozvano „lomljivo šokolado“ (Bruch-Chocolade) niti ne izdeluje, niti v trgovino spravlja.

Sokolade Ph. Sucharda se zjamčeno čiste dobarljajo in, kakor znano, le v stanijolu zavite s tovarniško znamko in podpisom. (10-45)

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, katere teče iz breze, ako se navrta njen deblo, je od pamтивeka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelj pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa eduvit učinek.

Ako se namaže zvečer žnjim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan nezadne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podejajo beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50.

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZO-E-MILO.

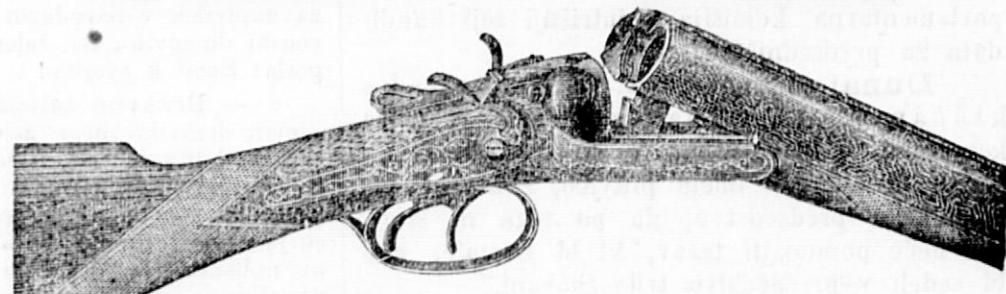
Najmilješ in najdobrodejnejše milo, za kožo nalači pripravljeno, 1 komad 60 kr. (329-17)

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejemo W. Henn, Dunaj, X.

Največji izbor.

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov, revolverjev itd. in vseh pripadajočih rezvizitov; posebno opozarjam na

Novo! „trocevne puške“ Novo!

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljje priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštvanjem

(1208-13)

Fran Ševčík

puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Sina Pelz

Krakovo, Stradom št. 2

eksportna hiša za ure, razpošiljalna trgovina vsakovrstnih predmetov, tvornica kina-srebrnega blaga s čudovito nizkimi cenami.

Na zahtevanje pošljem vsakomur svoj najnovejši veliki ilustrirani cenilnik brezplačno in poštne prosto.

Nekatere cene moje tovarne: (1554-4)

1 niklasta remontoarna žepna ura na sidro	gld. 1.80.
1 niklasta remontoarka, dobro idoča Jassy	2.50.
1 srebrna remontoarka, dobra kvaliteta	4.50.
1 srebrna remontoarka, na pol zakrita, jemčena	5.50.
1 srebrna remontoarka, dvojno zakrita, močna, dobro idoča, od gld. 5.50 do gld. 6.	6. . . . .
1 srebrna remontoarka na sidro, dvojno zakrita, 3 srebrni pokrov, bogato gravirana, dobro idoča	gld. 6.75.
1 pristna srebrna verižica, čedno delo	1.25.
1 zlat 14karatni prstan z brillantom ali Mix-kamenom	3.50.
1 prstan iz novega zlata s poljubnim kamenom	1.50.
2 velika kina srebrna svetilnika, prav kakor srebrna, tako trpežna, gra-virana ali guilločirana, par	3. . . . .
6 kina-srebrnih kavinih žličic, prav kakor srebrne, tako trpežne	2. . . . .
6 srebrnih kavinih žličic, 18lotno srebro, puncirane od c. kr. urada	7.50.

Na Starem trgu štev. 5
 (poleg Glavnega trga)
se odda takoj (1619-5)
velik lokal
 za prodajalnico in skladisče.

Veliki krah!

New-Jork in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogu zgorj proti majhnemu plačilu delavnih možij. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6·60, in sicer:

- 6 komadov najfinješih namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavnih žlic;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jaje;
- 6 komadov angleških Viktorija-čaše za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinješa sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo **gld. 6·60**.
 Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 — ter je je mogoč sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6·60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garančuje. V najboljši dokaz, da da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavejujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrnil brez zadružka znesek in naj nikedor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot **prekrasna**

božična in novoletna darila

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
 Dobiva se **jedino le v** (1611-2)

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19/8. — Telefon št. 7114. Posilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristro le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izkledek iz pohvalnih pisem:

Trst. — Ker sem z blagom jako zadovoljen, Vas prosim, da pošljete povsem jednako garnituro 44 komadov amer. patentne srebrne jedilne oprave mojemu svaku Pietru Dussichu v Zader, Dalmacijo.

Karlo de Lanza.
 Kalocza. — S prvo pošiljatvijo sem povsem zadovoljen, prosim še za jedno garnituro.

Ivan Majarosy, kanonik.

Ljubljana. — S pošiljatvijo jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. peš-polku.

Preselitev gostilne.

Podpisana si usojam naznanjati sl. občinstvu, da sem radi demoliiranja hiše premestila svojo gostilno s sv. Jakoba trga št. 11,

na tržaško cesto št. 12 a

kjer budem točila vino od gosp. Zajca in Kozlerjevo pivo.

K mnogogobnjemu obisku uljudno vabi

(1665-2)

Nežika Kralj.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XIX. c. kr. državna loterija
 za skupne vojaške dob otvorne namene avstro-egerske države.

Ta denarna loterija — jedina v Avstriji zakenito dovoljena — ima 7278 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 341.684 kron.

Glavni dobitek:

160.000

kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje bode nepreklicno dne 16. decembra 1897.

Srečka velja 2 gld. a. v.

Srečke se dobivajo pri oddelku za drž. loterije na Dunaji, I., Riemer-gasse 7, v loto-kolekturah, tabačnih trafikh, pri davčnih poštnih brzojavnih in železniških uradih, v mestnih uradah; načrti igranja dobé kupci srečk brezplačno.

Srečke se poštne prosto razpošiljajo.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Najzadnja, največja novost!
Fotografični aparat „Strela“ (Blitz), gld. 1.90
 s katerim more vsakdo brez katerih predvednostij v nekaterih minutah izdelati kompletno gotove fotografije. Lahko, priprosto ravnanje. Lahko umljiv popis se priloži vsakemu acaratu. Cena kompl. fotografičnemu aparatu, všeči vse kemikalije v elegantni kaseti, gld. 1.90 (za boj 35 kr.). Večji aparati z objektivom in večjimi prikritinami gld. 3.—. Jedina glavna zalog: (1612-3) **M. Rundbakin, Dunaj, II., Taborstrasse 35.**

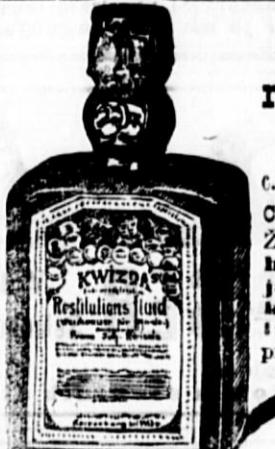
Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko (60) parobrodno društvo v Reki. 45

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoča vožna črta (legantni, z največim komfortom opremjeni, električno razsvetljeni parniki)

DALMACIJO
 Redne vožnje:
 V noči od sobote na nedeljo hitri parniki v Zader-Split-Gruča, Gravosa (Ragusa) - Castelnuovo-Kotor. V ponedeljak ob 10. uri zvečer poštni parniki v Zadar-Split-Metković. V torek ob pol 11. uri določljive hitri parniki v Zader, Split-Gruča (Ragusa) in Kotor. V četrtek ob pol 10. uri zvečer poštni parniki v Zader, Šibenik, Traù, Split, na otroke Brac, Lesina, Vis, Krč, dalje v Dubrovnik do Kotora. V petek ob pol 11. uri določljive hitri parniki v Zader, Split in Gravosa (Ragusa) in Kotor. V petek ob 1. uri popoldne poštni parniki v Lošinj, Selve, Zader, Šibenik, Traù, Castelvecchio in Split. Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj izlet Reka-Opatija-Lošinj in nazaj.

4 zlate, 18 srebrnih svetlin, 30 cestnih in priznalnih diplom

Kwizdov
 restitucijski fluid

c. in kr. priv. umivalna voda za konje. Cena 1 steklenici 1 gld. 40 kr. a. v. Že 35 let v dvornih konjskih hlevih, v večjih hlevih vojašta in civilstva v porabi, za krepčenje in zopetno okrepljenje po večjih strapeljih, pri izvinjenju, trdosti kit itd., v sposoblju konja za izredna dela v tračingu. Pristen samo z gornjo varstveno znamko se d. biva v vseh lekarolah in drogerijah 267-12, I Avstro-Ogerske.

Glavna zalogata:

Fran Ivan Kwizda

c. in kr. avstr.-oger. in kralj. rumun. dvorni dohoditelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju,

Neka prva nemška tovarna kmetijsko-gospodarskih strojev

Išče za tukajšnji kraj spretnego izurjenega

potovalca.

Več se izvē v tovarni strojev G. Tönnies-a v Ljubljani.

(1654-3)

Pomlajenje in podaljšanje življenja

dosežeš, ako nosiš slavni elektro-voltaični križec. Pri osebah, ki vedno nosijo tak križec, deluje križi življeni sistem povsem normalno in čutnice se poostre; posledica temu je, da se izborno počutiš, da se ti telesna in duševna moč okrepi ter zadobiš zdravo in srečno stanje, vsed česar se ti itak za največ ljudij prekratko življenje podaljša.

Vsem žibkim -judem ni možno dovelj svetovali, naj nosijo tak Volta-križec vedno; križec krepi živce, prebavlja križi in je na vsem svetu priznano brez primerno najboljše sredstvo za sledčeboležni: putiko in revmatizem, nevralgijo, za slabe živce, ako človek ne more spati, ako ima mrzle roke in noge, za hipochondrijo, bledico, naduhovo, otrplost, krče, za ponesnaženje postelje, za kožne bolezni, hemeroide, za želodčne bolezni, hribo, kašelj, gluhost in šumenje po ušesih, za zobolob in glavobol itd.

Neprostovoljen gubitek živilenske moči, močna slabost ali impotencija se ozdravijo, ako nosi človek vedno voltaični križec.

Ženske, dekleta naj v kritičnih dobah nosijo voltaični križec, ker jim skoraj vedno slajša bolezine, jih oviruje s svojim električnim tokom slab h posledic, katero so že v mladih dneh zamoreli marsikatero l-po bitje.

Voltaični križec je električen steberč, ki je vsakomur na porabo.

Mnogobrojna pohvalna in priznalna pisma. Hvalepolnega srca poprimem za pero, da se Vam prav srčno zahvalim. Voltaični križec sem sprejela in želim, da si vsi trpeči nabavijo istega, da ozdravijo.

Brno, 18 julija 1897. Sestra Rozalija Th. Czerny. Poslani mi voltaični križec nosim že nekaj časa in sem z uspehom prav zadovoljna. Posebno proti kongestijam je služil prav dobro in se sploh nosi prav prijetno ter tudi znatno pospešuje kroženje krvi.

Črnočevi (Bukovina), 17. jul. 1897. Bernhard Bohs, uradnik. Prosim, da mi nemudoma pošljete še jeden voltaični križec; isti se je prav dobro obnesel.

Drevosčeno podjetje pri Hurkovem dolu.

Jos. Zdenik, poslovodja. Elektrovoltaični križec dobil; prosim še 2 komada. Linc n. D. Edward Scheuba, c. k. računski svetnik. Pred 4 tedni mi dopolnili križec je imel dober uspeh; prosim da mi pošljete zopet 2 voltaična križa.

Trebnoj (Češko). Vaclav Látha, solski ravnatelj.

Cena komada 1 gld. 80 kr.

Ako se pošlje 2 gld. (tudi v pisemkih znamkah) pošljem franko in carine prosto. Pri povzetju 20 kr. več. Razpošilja:

(17.0)

LEOP. EPSTEIN, kemik, Draždane — A. 16.

(1593-3)

Razglas

mladeničem, ki stopajo v vojaško dobo.

Zaradi prihodnjega nabora, ki bode 1898. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledče:

1. Vsi tu bivajoči mladeniči, kateri so bili **rojeni 1877., 1876. in 1875. leta**, se morajo **osebno** zglasiti v zapisanje

tekom meseca novembra t. l.

pri mestnem magistratu.

Kdor po tej zglasitvi premeni stanovanje ali bivališče, mora to premembo istem potom naznanjevati, dokler ni bil pri naboru.

2. Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je s seboj prinesti dokazila o starosti in pristojnosti, sicer se zglasitev ne sprejme.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasiti stariši, varuhi ali pooblaščenci.

4. Oni, ki so v mestno občino pristojni in si misljijo izprositi kako v §§: 31, 32 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali **januvarja in februarja meseca 1898. leta** podpisanimu uradu ali pa najpozneje na dan glavnega nabora naborni komisiji z listinami opremljene prošnje izročiti.

5. Oni domači in tuji stavljeni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega s avnega okraja, morajo **ob priliki zglasitve za to prositi** in s seboj prinesiti 50 krajcarjev za kolek.

Na pozneje vložene prošnje se sme le tedaj ozirati, ako tudi pogojne nastanejo.

Istočasno se sme zglasiti in dokazati pravica do kake v §§: 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti.

6. Dolžnost zglasitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, bivajoči v dejanski službi in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega posmrstva) in so še stavodolžni,

7. **Kdor zanemari dolžnost zglasitve** v smislu tega razglasu in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv, ali pa za dolžnosti, izvirajoče mu iz vojnega zakona.

Stavljenec, kateri opusti predpisano zglasitev ali ne naznani poznejše premembe stanovanja ali bivališča, ako mu ni branila nikakva njemča nepremagljiva ovira, z krivi prestopek § 35 vojnega zakona in zapade **globi od 5—100 gld.**, eventualno zaporni kazni od 1—20 dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 6. oktobra 1897.

Mala oznanila.

Pod Trameč Št. 2
Veliko
zalog
klobukov
priporoča
J. Soklič.
Pod Trameč Št. 2

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor
(18) čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuvil, katera izvršuje ceno, poštano in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinje do najpriprostere oblike. Mere se shranjujejo. Vnajnem naročilom naj se blagovljeno pridene vzorec.

Moderci
izvrstne façone,
najboljši izdelek
(19) najcenejše pri
ALOJZIU PERSCHE
Pred Škoftjo 22, poleg mestne hiše.

Pijte domači liker
iz planinskih zelišč
„Triglav“
ki želodec greje in krepi
in dobro voljo vzbuja. (36)
J. Klauer v Ljubljani.

Ivanka Toni
v Vodmatu št. 3
(21) priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo
kovaško obrt
izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom
vezi za stavbe
ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

HENRIK KENDA
Geneni lepi klobuki za dame.
Vedno zadnje novosti.
Popravlja se urno in prav po ceni.
Modni žurnali franko in zastonj.
(22) LJUBLJANA. (44)

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann
urar v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo zalogu
vseh vrst
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakortudi
stenskih ur, budilk in salonskih ur
vse le dobre do najfinje kvalitete po nizkih cenah.
Novosti v žepnih, kakor tudi v stenskih urah vedno v zalogi. 23
Poprave se izvršujejo najtočneje.

JOSIP REICH
likanje sukna, barvarija
in kemična spiralnica
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
se priporoča za vsa v to stroko spada-
(24) joča dela.
Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zalog obuval (25)
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberu.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl
v Ljubljani, Špitalske ulice hiš. št. 4.
priporoča po ceni svoje
veliko zalogu
suknenih ostankov.
Ostanaki so v razložbi
v Lingarjevih ulicah.

F. Cassermann
krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnic uradnikov
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4
se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje **civilnih oblik** po najnovejši façoni in najpovoljnjejsih cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladistu.
Nepremočljive haveloke
izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — **Gospodom uradnikom** se priporoča za izdelavanje **vsakovrstnih uniform** ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor **sablje, meče, klobuke za parado** itd. (1007)

Pozor! Tvrda Pozor!
J. S. BENEDIKT
v Ljubljani
priporoča poleg lastno izdelanih **distinkcij za požarne brambe** tudi novo vpeljane **čelade, čepice, cevi, svetilne za plezalce, ovalaste hlače za službo**, vse v najboljši kakovosti in brez vsake konkurence po nizkih cenah.
Cenik in prevarek stroškov je na razpolaganje.

Največja izber najnovejšega
svilnatega blaga
črno in barvasto,
za cele obleke in bluze, priporoča
po najnižjih cenah (35)
Alojzij Persche
Pred Škoftjo 22, poleg mestne hiše.

FRAN KAISER
V Ljubljani
Šelenburgove ulice 6.
Najboljše urejena
delavnica za popravljanje biciklov in šivalnih strojev

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS
Ljubljana (20)
Turjaški trg štev. 7

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Tovarniška zalog
šivalnih strojev
in velocipedov.
Ceniki zastonj in franko.

Ign. Fasching-a vdove
ključavniciarstvo (37)
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalogu
štidelnih ognjišč
najpriprostejših, kakor tudi najfinjejših, z zloto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. **Popravljanja hitre in po ceni.** Vnajna naročila se hitro izvrši.

Anton Presker
Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16
priporoča svojo veliko zalogu
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (30)

Mehanik
(38) Ivan Škerl
Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani
izdeluje in popravlja
šivalne stroje in velocipedes ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah.
Vnajna naročila se tečno izvršujejo.

Avgust Repič
sodarski mojster
v Ljubljani, Kolizejske ulice št. 16, v Trnovem
se priporoča slavnemu občinstvu in naznana, da izdeluje in popravlja
vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Tudi kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter
Ljubljana, Stari trg štev. 1.
Prva in najstarejša zalog
šivalnih strojev.
Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporoča svoje izvrstne **slamo-reznice** in **mlatilnice**, katere se dobivajo vzliz njih izbornosti cen. (32)
Ceniki zastonj in poštnine presto.

Pekarja Slaščičarna
JAKOB ZALAZNIK
v Ljubljani, na Starem trgu št 21
postreža točno
z najraznovrstnejšimi štrikrat na dan svetimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi
v slaščičarski in
pekovski obrt
(39) spadajočimi izdelki.
Tu je dobiti v vsak dan
domačo potvico, vseh vrst kruh
na vago, ržen kruh in prepe
čenec (Vanille Zwieback).

Velik čebelnjak

se prodaja in

ribštvo v Kokri

se v najem dá.

Oskrbiščvo Predvorske graščine
pošta Tupalič, Gorenjsko. (1604-3)

**Prva tržaška tovarna
za asfaltne izdelke in pokrivanja
Panfilli & Comp.**

prevzemlje pokrivanja z lesnim cementom,
pokrivanja z asfaltno strešno lepkou, dobav-
ljanje isolirskih plošč strešne lepke, lesnega
cementu in asfaltnih izdelkov. (959-19)

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče ohraniti svoje obutalo lepo
svetlo in trpežno, naj kupuje le

Fernolendtovo

črnilo za čevlje,

za svetlo obutalo le

Fernolendt-crème za naravno usnje.

Dobiva se povsod.

Ces. kralj. pr. tovarna
ustanovljena 1832 na Dunaji.

Tovarniška zalogă

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Zaradi mnogih ponaredb brez vr-

osti naj se pazi natančno na moje imen-

za črnilo.

(1220-12) St. Fernolendt.

Zalogă pri gosp. Wikt. Schiffer-ju v Ljubljani.

Za kašljajoče

dokazuje nad 1000 izpričeval

izbornost

Kaiser-jevih prsnih bonbonov

ki gotovo in hitro pomagajo pri kašlu, hripcnosti,
katarhu in zagrlenosti. Največja špecialiteta Av-
strije, Nemčije in Švice. Zavoj po 10 in 20 novč.

Zalogă pri Mr. Ph. M. Mardetschlägerju,
lekarnarju v Ljubljani. (1661-2)

Največja izber
najcenejših in najfinejših

kravat

suknenih- in
glace-rokovic

najboljše kakavosti

po primerni ceni pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo št. 22.

Izurjena šivilja

prevzame delo ženskih oblek na Emonski
cesti št. 10. (1691-3)

Vhod pri glavnih vratih. Sobne vrata št. 18.

Vrt se odda v zakup.

Za čas od dne 25. januarija 1898 naprej se
oddaja v zakup vrt, kateri se nahaja v varni legi in skorja
sredi mesta pri hiši v Ljubljani, Gradišče št. 16.

Vrt je prostran, ima površine za šest vrst gredic
dalje dva zidana, s steklom krita gredičnjaka zidan cve-
tičnjak in pa zidan rastlinjak, katera oba mejita na v sred-
med njima se nahajajojo stanovanje za vrnarja, obstoječe
iz pritične sobe in kuhinje, iz pristrešne sobe in pa iz
podzemeljske kleti, namenjene za shrambo.

V slednji se nahajata dva ognjišča za cvetličnjak
oziroma za rastlinjak. V rečenem vrtu se izvršuje vže dolgo
vrsto let umetno in trgovinsko vrnarstvo.

Zakupne ponudbe izročajo se naj lastniku Dr. Franu
Munda, odvetniku v Ljubljani. (1183-26)

Nagrobne vence

v največji izberi in
po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah

priporoča

Karol Recknagel.

IVAN KORDIK

(1660-3)
Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14,

priporoča svojo veliko zalogă

norimberškega in galanterijskega
blaga. Zimskih čevljev, čevljev za te-
lovadbo in gumi čevljev vse velikosti.

Velika izbér jedilnega orodja, žlico, nožev in vilič tudi s košenimi in ro-
ženimi držali, tudi iz alpake in alpaka-srebra, priznano najbolji proizvod.

Za Miklavža: velika izbér igrač.

Prodaja na debelo: Potrebščine za črevljarje, sedlarje in tapetarje.
Vsakovrstnega blaga za kramarje.

Kadilne potrebščine za trafikante.

Zunanja naročila se takoj in točno izvršujejo.

Gostilna in mesnica.

Dovoljam si opozarjati slavno občinstvo na svojo

mesnico

v kateri prodajam zdravo in dobro

koajske meso

ter na svojo

gostilno „pri zlatem konju“

kjer se dobivajo ukusno in tečno prirejena jedilna po tako nizki ceni ter
najizvrstnejša pristna vina in najukusnejše pivo.

Zlasti opozarjam, da se dobivajo pri meni izvrstne, na pol prekajene
kranjske klobase, finejše in ukusnejše, kakor vsake druge; dalje tako dobro
suho meso (šunka) in suhi jeatki, vse po nizki ceni.

Gostilna in mesnica se nahaja v Metelkovič ulicah št. 6

poleg nove vojašnice (ali po starem Travniške ulice).

Zajedno naznanjam, da kupujem po najvišji ceni konje,

Ivan Kopač

mesarski mojster in gostilničar.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Izkuseno sredstvo
proti
kurjim očesom,
zuljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
praskam
kože.

Veliko
priznalnih
pisem je na
ogled v
glavni razposiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
328-37 Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in
obliž varstveno znamko in podpis,
ki je tu zrazen; torej naj se pazi
in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Na spodaj je prikazan logotip obliža:

Obliž dobiti se je v jednem Izrecno Luser-jev obliž za turiste.
Zahtevaj Izrecno Luser-jev obliž za turiste.

Dodava se v lekar-
nah.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschläger, U. pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem: S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnba-
cher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu (na Ko-
roškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, J. M. Stadler; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfs-
bergu A. Huth; v Kra-
nji K. Savnik; v Rad-
goni C. E. Andrien; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celji K. Gela; v Čr-
nomlju: F. Haika.

Zaloga glasovirjev

v Ljubljani, v Prulah št. 27, poleg kopališča

priporoča kratke klavirje in pianine najboljše kakovosti z izborno glasovno
polnostjo v priprosti in elegantni opravi iz prve in največje klavirske
tovarne s parnim izdelovanjem

Bratje Stingl

na Dunaji in v Budimpešti

po solidnih cenah in z desetletnim jamstvom.

Stari klavirji se jemljó v zameno, ubiranja in popravljanja
se izvršujejo najtočneje.

Karol Lorenz, izdelovalec glasovirjev in ubiratelj.

Dobro izvežban podobar

ki ume v gotičnem zlogu dobro rezljati, se takoj sprejme pri Alojziju Progarju v Celovcu.

Vsako hripavost | temeljito odstranit
Vsak kašelj | samo Krause-ja
Izboljšau!

katarni uničevalec

(debrookusne konfiture). (1334-10)

Zavojki po 25 kr. se dobajo v Ljubljani pri: Miljanu Leustek-u, lekarna pri Mariji Pomagaj; Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarna "pri enorogu".

Tovarna
za
ovčjevolneno suknjo

JULIJ WIESNER & Co.
v Brnu
(345-21) je
prva na svetu

Naravnost iz tovarne.

Prodaja vina.

Imam v kleti okoli 1000 hektolitrov naturalnega črnega, rudečega in belega vina. Cene namiznega vina od 16 do 25 kr. Refoško v sodkih od 30 do 40 kr. Pristni isterski kognak, žgan iz vina, od 1 gld. do 1 gld. 80 kr. liter. Vse postavlje o na tukajnji kolodvor. Večje partie vina po dogovoru ceneju. (1640-4)

A. M. Pujman, Dignano, Istra.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi
priznano izbirno, bolečine tolazeče mazilo;
po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah.
Zahlevati naj se blagovoli to (1606-3)

splešno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo varstveno
znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarne in
sprejme naj se iz opreznosti le take steklene
kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richter-jeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Friderik Wannieck & Co.

tovarna za stroje, livnica železa in kovin
v Brnu na Moravskem

prevzema

inštalacijo kompletnih parnih opekarnic
in zavodov za malto. (1217-12)

Stalna razstava opekarniških str. —
Ilustrovani prospekti brezplačno. — Nad 900 zavodov že urejenih.

Otvoritev gostilne.

Udano podpisana naznanja slavnemu
občinstvu, da je otvorila

gostilno na Židovski stezi 4

v novo zgrajeni Godec-evi hiši, ter si
usoja — glede na lepe, zračne in ukusno
urejene prostore — vabiti p. n. občinstvo
k obilnemu obisku, zagotavlja vedno
dobro pijačo in izvrstna jedila.

Sprejemajo se tudi naročila na obed
ali na popolno hrano.

Z odličnim spoštovanjem (1667-3)

Marija Borštnik

Židovska steza
štev. 4.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v vseh krajinah gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. — Ponudbe na: Ludwig Österreicher,
VIII., Deutsche-gasse 8, Budapest. (1610-3)

2 stanovanji

vsako po 3 sobe, s kuhinjo, jedilno shrambo, drvarico, vrtnim deležem, uporabo kopalne sobe in pralne kuhinje se oddasti v najem s 1. novembrom nasproti deželnobrambovski vojašnici (1301-10)

(1249-4) Vse vrste tamburic priporoča tvrdka J. Stjepušin v Sisku na Hrvatskem. Ilustrovani ceniki se pošiljajo na zahtevanje vsakomur franko.

,Zastonj“.

Vsek, ki pošlje svojo natančno adreso, dobi proti malemu povračilu in dnesku za carinske stroške

1 gld. 90 kr.

30 predmetov

in sicer:

1 regulovano uro z verižico, za katero se jamči, da dobro ide; 1 prekrasen ustnik za smodke; 1 elegantno kavalirsко kravato za gospode; 1 prstan z imitiranim draguljem; 1 iglo za prsa z imitiranim draguljem; 2 mehanična gumba; 10 komadov finega angleškega papirja; 10 komadov finih angleških zavitkov; 1 etui za smodke in 1 predmet za porabo; ker se nadejam, da si pridobim mnogo naročiteljev s tem, da jim blago takoreč na pol poklanjam. — Tudi vsakomur takoj vrnem denar, če ne bi ura šla natanko in bode vsak priznal, da je to podaritev.

Jedina zalogu in razpošiljanje proti poštnemu povzetju, eventuelno tudi če se denar preje vpošlje, pri (1699-1)

Wiener Uhren-Export S. Blodek

Wien, II/a, Herminengasse 19/L.

Zahvala.

Prijetna dolžnost mi je, izreči (1687-2)

banki ,Slaviji“

najtoplejšo zahvalo za točno in jako kulantno izplačilo odškodnine 807 gld., katere zahtevati niti pravice nisem imel. Priporočam torej ta jedini slovenski zavarovalni zavod slavnemu občinstvu slovenskemu.

Pavel Turk, trgovec in posestnik v Dragi.

Podpisanec uvojam si najujudnejše naznanjati slav. občinstvu, da sem se moral zaradi nedostajanja za mojo obrt primernih prostorov začasno nasestiti v svojem stanovanju

v Rožnih ulicah št. 39

kamor naj se mi blagovolijo pošiljati ustna ali pisemna naročila. (1695-2)

Zagotavljam slav. občinstvo, da se budem potrudil svoje dosedjanje zaupanje i še nadalje ohraniti ter da budem vsakomur točno in pošteno postregel.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Ks. Jeločnik

krojač v Ljubljani, Rožne ulice št. 39.

Št. 11.647.

Stenografa

nenške komorne stenografije popolnoma večega, vzprejme dež-lni odbor kranjski za bodoče deželnobrambovsko zasedanje. Prednost ima, kdor je zmožen slovenskega jezika. Plača po dogovoru. Reflektanti pošljejo naj svoje prošnje do 20. novembra t. l. podpisemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, 3. novembra 1897.

Ljudevit Borovnik

(109) puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelec po najnovjejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejma vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnicu in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastonj.

Samo v finopuškarnici

Frana Kaiser-ja

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

ki je bila ustanovljena 1. 1857 in premovana na raznih razstavah, si morete dati izgotoviti po želji

dobro puško.

Kot posebnost: Ekspres-puške, zajamčene za strel in dobrost.

Istotam se dobé tudi revolverji in Flöbert-puške, kakor tudi vse strelivo in lovski potrebščine. (1228-12)

Tudi popravljanja se izvršujejo dobro in po ceni.

Zaloga pušk domačega izdelka. Glavni zastop za Pieper-puške.

Koncesijoniran po vis. c. kr. ministerstvu z odredbo z dn. 7. maja 1894, št. 5373.

Severno-nemški Lloyd

v Bremenu.

Brzoparniske vožnje v Newyork: Bremen-Sev. Amerika. V Newyork.

Iz Bremena ob torkih in sobotih. V Baltimor.

Iz Southamptona ozir. Cherbourg ob sredah in nedeljah. V Montevideo.

Iz Genove oziroma Neapolja via Gibraltar Bremen-Iztočna Azija. V Buenos Aires. Prekomorska vožnja v Newyork 7-8 dñi.

(1077-22) Bremen - Avstralija. V Japan. Najboljša in najcenejša potovalna prilika.

V Adelaido, Melbourne, Sydney. Generalno ravnateljstvo v Ljubljani: Edward Tavčar.